

χθῆτε τὰς συζύγους σας Ἀθηναῖοι . . . δέον νὰ συλλογισθῆτε . . . ἀπκξ . . .

Πρωτόμαχος (μαινόμενος στρέφων καὶ ἐφορμῶν κατ' αὐτοῦ).
 Παῦσον . . .

Χαρίων (φεύγων καὶ στρεφόμενος ἐκ νέου). Καὶ δὲς ! . . . (φεύγει καταδιωκόμενος ἀπὸ τὸν Πρωτόμαχον καὶ μόλις πατεῖ τὸ κατώφλιον στρέφει πάλιν, συνοδεύων τὴν ὁμίλειαν του διὰ τῆς χειρὸς). Καὶ δὲς !..

Γ. Ι. Δουρούτης.

(ἐκ τῆς ἰταλικῆς)

ΙΣΤΟΡΙΚΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

ΠΕΡΙ ΚΟΥΡΟΥΤΣΕΣΜΕ

ΗΤΟΙ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ, ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΩΝ, ΣΧΟΛΕΙΩΝ, ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΩΝ ΕΚΛΟΓΩΝ,
 ΑΥΘΕΝΤΙΚΩΝ ΟΙΚΩΝ, ΚΡΕΒΝΩΝ, ΤΑΦΩΝ ΚΑΠ¹.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

¹ Αρχιερατικά ἐκλογαί, μεταθέσεις, προβιδοασμοὶ κτλ.

Προβαίνων ἤδη εἰς τὴν ἀναγκρὰν τῶν ἐν ταῖς δυτὶν ἐκκλησίαις τοῦ ἡμετέρου προαστείου τοῦ ἁγίου Δημητρίου τοῦ Μυροβλήτου καὶ τοῦ ἁγ. ἐνδόξου Προφήτου Προδρ. καὶ Βαπτ. Ἰωάννου γενομένων χειροτονιῶν, ἐκλογῶν τιτουλαρίων ἐπισκόπων, προβιδοασμῶν καὶ μεταθέσεων μητροπολιτῶν, τῶν ἐν τῷ κλίματι τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου, ὀφείλω νὰ σημειώσω χάριν τῶν ἀκριβολογούντων ὅτι αἱ χρονολογίαι καὶ πᾶν τὸ ἀφορῶν εἰς τὰ ἀναγραφόμενα πρόσωπα μετὰ μεγίστης ἀκριθείας παρατίθενται καὶ ἐπὶ πηγῶν ἀναμφηρίστων. Ἐν τῇ ἀναγραφῇ τῶν ἀρχιερατικῶν τούτων πράξεων, δι' ὧν πολλῶν προσώπων αἱ βιογραφίαι συμπληροῦνται, ἐτέρων τὸ πρῶτον ἀκριβοῦνται, ἔσχον ἐκτὸς τοῦ κώδικος τοῦ ἡμετέρου ναοῦ ὁδηγούς καὶ τοὺς ἀρμοδίους πατριαρχικοὺς κώδικας, οὓς ἀδεία τῆς ἁγιωτάτης Συνόδου καὶ τοῦ μακαρίτου Πατριάρχου Ἰωακείμ τοῦ Δ' ἀνεδίφησα.

¹ Συνέχεια ἴδε σελ. 452.

"Αρχομαι ἀπὸ τοῦ νκοῦ τοῦ ἁγ. Δημητρίου τοῦ Μυροβλήτου.

α) Ἐπὶ πατριαρχίας Γερασίου τοῦ ἀπὸ Δέρκων, οἱ ἐνδηροῦντες ἀρχιερεῖς συνέρχονται ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Δημητρίου καὶ ἐκλέγουσιν ἀρχιεπίσκοπον *Μήλου καὶ Κιμῶλου* τὸν ὀσιώτατον ἀρχιμανδρίτην κῡρ *Διονύσιον* ἀντὶ τοῦ τὸ ζῆν ἐκμετρήσαντος ἀρχιερέως *Γρηγορίου*. Ἡ ἐκλογὴ ἐγένετο τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1795.

β) Ἐπὶ Νεοφύτου τοῦ ἀπὸ Μαρωνείας, κατὰ ἰούνιον τοῦ 1801 ἀποθανόντος τοῦ Μονεμβασίας *Ἰγνατίου* ἐκλέγεται ὁ πρῶν μέγας πρωτοσύγκελλος *Ἀμβρόσιος*. Ἐπειδὴ ὅμως σκάνδαλα ἀνεφύησαν καὶ ταραχαὶ μεταξὺ τῶν παρευρεθέντων τότε ἐν Κων/πόλει προκρίτων τῆς ἐπαρχίας καὶ Πελοποννησίων, προείλετο οὗτος παραιτήσασθαι οἰκεία βουλήσει. Ἀντ' αὐτοῦ δὲ ἐξελέγη μετὰ δύο ἡμέρας ὁ δευτερεύων τοῦ πρῶν πατριάρχου Γερασίου *Χρῦσανθος*.¹

γ) Τῆς ἁγιωτάτης μητροπόλεως Πρεσπῶν καὶ Λυχνιδῶν ἀπροστατεύτου μεινάσης, ἅτε τοῦ ἀρχιερατεύοντος *Κυπριανοῦ* οἰκειοθελῇ δόντος παραιτήσιν, συνελθόντες οἱ ἀρχιερεῖς ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Δημητρίου ἐξελέξαντο τὸν ὀσιώτατον ἐν ἱερομονάχοις κῡρ *Καλλινίκον*, τεθέντων συνυποψηφίων τοῦ Γερασίου καὶ *Ἀνθίμου*. Ἡ ἐκλογὴ ἐγένετο τῷ Σεπτεμβρίῳ τοῦ 1801 ἐπὶ *Καλλινίκου* τοῦ ἀπὸ Νικαίας, ἐπινεμήσεως πέμπτης².

δ) Ἀποθανόντος τοῦ Ἐφέσου *Μακαρίου*³ ἐκλέγεται ἐν τῷ αὐτῷ ναῷ ψήφοις κανονικαῖς ὁ *Λαρίσης Διονύσιος* (ὁ *Καλλιάρχης*), τῷ 1803 κατὰ Σεπτέμβριον ἐπινεμήσεως ἑβδόμης⁴.

¹ Οὗτος ἀπέθανε μετὰ τινος διακόνου ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ τῆς Τριπολιτσᾶς τῷ 1821 κατὰ Σεπτέμβριον (*Τρικρούπη Ἱστορ. Ἑλλ. ἐπαναστ. τ. Β' σελ 87*). Ἦν ἑσπέρου τῆς Ἐταιρείας σὺν τῷ Χριστιανουπόλεως Γερμανῷ, Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανῷ κλ. ("Ὁρα Ἰπομνημ. Ἑλλην. ἐπαναστ. Γερμανοῦ, σ. 6).

² Οὗτος ἦν ἐκ Καλλιπόλεως, καὶ εἰς τὴν σχολὴν τῆς πόλεως ταύτης μετεκομίσθη μετὰ θάνατον ἡ βιβλιοθήκη αὐτοῦ, ἥτις τοσοῦτω μᾶλλον πολῦτιμος, ὅσον περιέχει καὶ πολλὰ τεύχη Βησσαρίωνος τοῦ Μακρῆ, τοῦ πολλοῦ τούτου Ἰωαννίτου διδασκάλου. ("Ὁρα τὰ ὑπ' ἐμοῦ δημοσιευθέντα ἐν *Παρνασσῷ* τοῦ ἔτους τούτου σελ. 64 κ. ἐ. Πρὸβλ. περὶ τούτου καὶ τὰ ἐν σελ. 88 τοῦ «Περὶ τῆς αὐτοκεφάλου ἀρχιεπισκοπῆς τῆς Πρώτης Ἰουστινιανῆς» φυλλαδίου τοῦ Μ. Δήμιτσα.

³ Ἦν πρῶν Ἀρτης, εἶτα Δέρκων (Πρὸβλ. Περιγραφ. Ἀρτης ὑπὸ τοῦ Ἀρτης Σερραεῖμ). Ἀνάγνωθι καὶ τὰ παρὰ Μαθᾶ (*Π. Κ. σ. 162*). Ὁρα καὶ πανομοιότ. ὑπογραφῆς ἐν Πίν. 5).

⁴ Γνωστὸν τὸ τέλος τοῦ αἰσιδίου τούτου ἱεράρχου ἀπαγχονισθέντος σὺν τῷ *Νικομηθείας Ἀθηνασίῳ* καὶ *Ἀγχιάλῳ* *Εὐγενίῳ*. Ὁ αἰσιδμος Οἰκονόμος ἐν τῷ ναῷ τῆς Ὀδησσοῦ ἐξεφώνησε λόγον περὶ τῶν τριῶν τούτων τῆς Ἐκκλησίας ἱερομαρτύρων, δημοσιευθέντα ἐν Βερολίῳ τῷ 1831 σὺν ἄλλοις ἐκφωνηθεῖσιν ἐν

ε) Τοῦ Λαρίσης προβιδασθέντος εἰς τὴν μητρόπολιν Ἐφέσου γίνεται μετὰθεσις τοῦ Ἰκονίου *Ραφαήλ* εἰς τὸν θρόνον τῆς Λαρίσης ἐν τῷ ἡμετέρῳ ναῷ. (Ὁρα κατωτέρω ἐκλογὴν δ) τοῦ ἁγίου Ἰωάννου).

ς) Ἰκονίου διορίζεται ὁ πανοσιώτατος καὶ ἐλλογιμώτατος μέγας ἀρχιδιάκονος τῆς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, ἐν δὲ ἱερομονάχοις κὺρ *Κύριλλος* κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1803.

ζ) «Τῆς ἁγιωτάτης μητροπόλεως Φιλαδελφείας ἀπροστατεύτου διαμεινάσης, ἅτε δὴ τοῦ ἐν αὐτῇ ἀρχιερατεύοντος κὺρ Ἰακώβου παρκιτησιν οἰκειοθελῇ καὶ ἀδίαστον ποιηταμένου τῆς ἐπαρχίας ταύτης δι' ἐνυπογράφου αὐτοῦ καὶ ἐνπρυγίστου γράμματός, ὡς ἀντικρὺ κατεστρωμένη φαίνεται, ἡμεῖς οἱ ἐνδημοῦντες ἀρχιερεῖς προτροπῇ καὶ ἀδείᾳ τοῦ παναγιωτάτου καὶ σεβασμιωτάτου ἡμῶν αὐθέντου καὶ δεσπότη τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κυρίου κυρίου Καλλινίκου, συνελθόντες ἐν τῷ κατὰ τὸν Κουρούτζεσμε ἱερῷ ναῷ τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Δημητρίου τοῦ Μυροβλήτου, καὶ ψήφους κανονικᾶς προβαλλόμενοι εἰς εὖρεσιν καὶ ἐκλογὴν ἁγίου καὶ ἀρμουδίου προσώπου τοῦ ἀναδεξομένου τὴν ἀρχιερατικὴν προστασίαν καὶ ποιμαντορικὴν ράβδον τῆς ἁγιωτάτης ταύτης μητροπόλεως, ἐθέμεθα πρῶτον μὲν τὸν πανοσιολογιώτατον διδάσκαλον καὶ ἀρχιμανδρίτην κὺρ Δωρόθεον, δεύτερον τὸν Νεόφυτον καὶ τρίτον τὸν Καλλινίκον, ὧν τὰ ὀνόματα κατεστρώθη ἐν τῷ ἱερῷ τῆς Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας κώδικι». Ἡ ἐκλογὴ αὕτη Δωροθέου τοῦ Πρωτοῦ καὶ ὁ προβιδασμὸς εἰς Φιλαδέλφειαν ἐγένετο τῷ Νοεμβρίῳ τοῦ 1805.

η) Ἐπίσης τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1806 διορίζεται ὁ πρῶτον Γάνου καὶ Χώρας *Κύριλλος*, Δρύστρας¹ ἀντὶ τοῦ παρκιτησμένου *Γρηγορίου*.

θ) Ἀντὶ τοῦ ἀποθανόντος *Δανιήλ* ἐκλέγεται Τυρνόβου ὁ ὁσιώτατος ἐν ἱερομονάχοις πρωτοσύγκελλος *Μακάριος*, τῷ αὐτῷ μηνὶ καὶ ἔτει.

τῷ αὐτῷ ναῷ. Ὁ ἀοίδιμος ἦν παιδεῖα καὶ ἀρετῇ κεκοσμημένος· συνετέλεσεν εἰς τὴν ἐδραίωσιν τοῦ ἐν Κυδωνίαις Ἑλληνικοῦ Σχολείου· αὐτὸς ὑπερησπίσθη τό τε σχολεῖον καὶ Βενιαμὴν τὸν Λέσβιον τὸν ἐν τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ ὡς κακὸφρονα κατηγορηθέντα. (Οἶκον. Σωζόμ. Φιλολογ. σελ. 377). Ὁρα πανομοιότυπον ὑπογραφῆς αὐτοῦ ὄντος Λαρίσης ἐν Πίν. 8.

¹ Τὸν ἱεράρχην τοῦτον εὕρισκω ἐν Ὁδησσῷ τῷ 1817, ὅπου συνοδευόμενος ὑπὸ ἱερέων καὶ διακόνων, περιβαλλόμενος καὶ μανδύαν καὶ ἐπιτραχήλιον καὶ ὠμοφόριον καὶ κορώναν ἔκαμεν εὐλογητόν, καὶ ἐτέλεσε τὸν ἁγιασμόν ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῶν ἐργασιῶν τοῦ σχολείου τῆς αὐτόθι ἑλληνικῆς κοινότητος (Δογ. Ἑρμ. 1817 σ. 605· ἐνθα τεῦτα γράφει ὁ Κούμας πρὸς τὸν Οἰκονόμον εἰς Σμύρνην). Παρῇν ἐπίσης ἐν ταῖς ἐξετάσεσι κατὰ τὸν αὐγούστον τοῦ 1818 γενομέναις (Δογ. Ἑρμ. 1818 σ. 583).

ι) Κατ' ἀπρίλιον τοῦ 1806, ἀντὶ τοῦ ἀπολυθέντος Ἰγνατίου ἐκλέγεται Ναυπάκτου καὶ Ἀρτης ὁ μέγας ἀρχιδιάκονος τοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου *Πορφύριος*.

ια) Ἐπὶ πατριάρχου Κυρίλλου ὁ Φιλαδελφείας Δωροθέος προβιβάζεται εἰς τὴν μητρόπολιν Ἀδριανουπόλεως τὸν ἰούνιον τοῦ 1813.

ιβ) Φιλαδελφείας ἀντὶ τοῦ προβιβασθέντος καὶ μετατεθέντος εἰς Ἀδριανούπολιν Δωροθέου διορίζεται ὁ ἅγιος Ἀγχιάλου κῦρ Γαβριήλ, καὶ Ἀγχιάλου,

ιγ) ὁ πρῶν Φιλιππουπόλεως *Εὐγένιος*¹.

ιδ) Ἐλασσῶνος ἐκλέγεται ἀντὶ τοῦ κῦρ Πορφυρίου προβιβασθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγιωτάτης μητροπόλεως Ναυπάκτου καὶ Ἀρτης ὁ θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος Ἱερομηρίου Σαμουήλ κατὰ τὸν ἰούνιον τοῦ 1813.

Αἱ ἐν τῷ παρεκκλησίῳ τοῦ ἁγίου Δημητρίου, τῷ ναῷ δὴλα δὴ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου γεγόμεναι ἐκλογαί, μεταθέσεις κ.λ. εἶναι αὗται.

α) Ἀρχαιοτέραν σύνοδον ἀρχιερέων ἐν τῷ ναῷ τούτῳ εὕρισκω τὴν ἐπὶ Παΐσιου πατριάρχου γενομένην, καὶ ταύτην ἐν τῷ πατριαρχικῷ κώδικι τῷ περιέχοντι τὰ ἀπὸ τοῦ 1730-1760 ὑπόμνηματa, Τὸ ὑπόμνημα φέρει χρονολογίαν α' ἰουλίου τοῦ αΨνα' (1751), συνετάχθη δὲ ἐπὶ τῆς ἐκλογῆς τοῦ ἀρχιεπισκόπου Ρέοντος καὶ Πραστοῦ ὁσιωτάτου ἐν ἱερομονάχοις κῦρ Νεκταρίου ἀντὶ τοῦ εἰς τὰς οὐρανίους μονὰς μεταστάντος *Παρθενίου*².

β) Ἐν ἐτέρῳ κώδικι ἀπαντῶ τόδε τὸ ὑπόμνημα ἐπὶ Σαμουήλ τοῦ ἀπὸ Δέρκων (24 μαΐου 1762-1768) γεγόμενον ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου, ὅπερ δ' ἐπὶ λέξει ἔχει ὧδε:

«Ἐπειδὴ ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ μητροπόλει Κυζίκου εὕρισκονται καὶ τελοῦσι μὲν ὑπ' αὐτὴν χωρία τινά, ἀνεπίσκεπτα δὲ μένουσιν ἀρχιερατικῆς προστασίας διὰ τὸ πόρρωθεν καὶ μεμακρυσμένα εἶναι τῆς μητροπόλεως ταύτης καὶ μὴ δύνασθαι τὸν κατὰ τὸπον ἀρχιερεὺς ἀπέρχεσθαι ἐκεῖσε εἰς ἐπίσκεψιν τῶν χριστιανῶν, οὗ ἕνεκα ἐδέησεν ἀποκατασταθῆναι ἐπιστάτην τινὰ ἐν αὐτοῖς ἀρχιερατικῇ ἀξίᾳ τετι-

¹ Οὗτος διορίζεται τῷ 1813 Ἀγχιάλου. Ἐπὶ Κυρίλλου τοῦ 1813 σκέψις ἐγένετο καὶ τὸ ἐπὶ τούτῳ ὑπόμνημα κατεστρώθη περὶ ἀποκαταστάσεως αὐτοῦ εἰς Μήθυμαν, ἀλλ' ἐγένετο εἴτα Ἀγχιάλου. Κατὰ Παρανίκαν (Σχεδιασμ. σ. 45) ἐδίδαξεν ἐν Φιλιππουπόλει κατὰ τὸ 1807, ὅπερ ἄγνοῶ.

² Ὅρα ἐν τέλει παράρτημα, ἔνθα ἡ σειρά τῶν ἐπισκόπων Ρέοντος καὶ Πραστοῦ, καὶ σιγίλλιον περὶ μονῆς ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ταύτῃ.

λημένον ἐν τῷ ἐπισκέπτεσθαι ἀρχιερατικῶς τοὺς ἐκεῖσε χριστιανούς, τούτου χάριν συνοδικῶς προβληθείσης τῆς ὑποθέσεως ταύτης, ἀπεφάνθη χείροτονηθῆναι ἀρχιερέα ἐπ' ὀνόματι τῆς πάλαι ποτὲ ἐν τῇ μητροπόλει ταύτῃ διαπρεψάσης ἐπισκοπῆς Λαμφάκων· καὶ δὴ συνελθόντες ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου προτροπῇ καὶ ἀδείᾳ τοῦ παναγιωτάτου καὶ . . . κυρίου Σαμουὴλ καὶ ψήφους κανονικᾶς προβαλλόμενοι . . . προεκρίθη πρῶτον μὲν ὁ ὀσιώτατος ἐν ἱερομονάχοις κυρ Γρηγόριος . . . Ἐν ἔτει 1764 ἰνδικτ. ιβ'.

γ) Ἐν τῷ αὐτῷ κώδικι βλέπω τοὺς ἐνδημοῦντας ἀρχιερεῖς συνερχομένους ἐν τῷ αὐτῷ ναῷ καὶ ἐκλέγοντας τὸν ὀσιώτατον ἐν ἱερομονάχοις κυρ Δωρόθεον μητροπολίτην Τραπεζοῦντος ἀντὶ τοῦ θανόντος Ἀνατίου. Ἡ ἐκλογὴ ἐγένετο τὴν ιζ' αὐγούστου 1764.

δ) Ἐπὶ πατριάρχου Σωφρονίου τοῦ ἀπὸ Ἱεροσολύμων, τοῦ Ἰωνίου Διονυσίου ἀποθανόντος ἐκλέγεται μητροπολίτης τῆς ἐπαρχίας ταύτης ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου κατὰ ἰούλιον τοῦ 1780 ὁ ἀρχιμανδρίτης τῶν πατριαρχείων Ραφαήλ.

ε) Ρέοντος καὶ Πραστοῦ, ἀντὶ τοῦ παραιτησαμένου Μακαρίου ὁ ὀσιώτατος ἐν ἱερομονάχοις κυρ Ἰωσήφ.

ς) Θεσσαλονίκης, ἀντὶ τοῦ παραιτησαμένου Δαμασκηνοῦ ὁ θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος Ἱερισσοῦ καὶ Ἀγίου Ὄρους Ἰάκωβος, ἐπίσης κατὰ ἰούλιον τοῦ 1780¹.

ζ) Σάμου καὶ Ἰκαρίας, ἀντὶ τοῦ ἀποθανόντος Ἀκακίου διωρίσθη ὁ ἱερομόναχος Γαβριήλ κατ' αὐγουστον τοῦ 1780.

η) Ἀντὶ τοῦ ἐκπεπτωκότος τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ Πισιδίης² Βενεδικτῶν, ὁ ἱερομόναχος Κύριλλος.

θ) Ἀμασειας, ἀντὶ τοῦ ἀποθανόντος Διονυσίου ἐκλέγεται ὁ ἱερομόναχος Παΐσιος κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1780.

¹ Ὁ Δαμασκηνὸς ἦν ἐξ Ἀργυροκάστρου υἱὸς Ἐλευθερίου τινός, μαθητεύσας πρῶτον ἐν τῇ γενετείρᾳ αὐτοῦ καὶ ἐν Ἰωαννίνοις, μετέβη εἰς Ἀθῶν ἔνθα μαθημάτων ὑψηλοτέρων ἠκροάσατο ἐν τῇ Ἀθωϊάδι. Ἐγένετο πρωτοσύγκελλος τοῦ πατριάρχου, εἴτα Μελενίκου καὶ εἴτα Θεσσαλονίκης, παραιτησάμενος δὲ ἐπ' ἀνέκαμψεν εἰς τὸ Ἀγιώνιον ὄρος, ὅπου συνετέλεσε τὰ μέγιστα εἰς τὴν αὔξησιν τῆς παιδείας. (Ὁρα τὰ ἐν Παρνασσῷ τ. Α'. σ. 861 περὶ τούτου, καὶ τὰ ἐν τῷ Ἀθῶ ὑπὸ κ. Μ. Γεδεών σ. 226). . . . Εἴτα ἔρχεται Θεσσαλονίκης ὁ Γεράσιμος, καὶ εἴτα ὁ Ἰωσήφ, οὗ τὸ πανομοιότυπον ὄρα ὑπ' ἀριθ. 1.

² Πισιδία. Αὕτη ἡ ὀρθὴ γραφή (Ἡρωδ. ἐκδ. Lentz τ. Α'. σ. 289 καὶ καὶ Β' 451, καὶ Εὐσ. 570 «Πισιδία : ἡ παράδοσις».

ι) Ἀδριάνουπόλεως, ἀντὶ τοῦ Νικηφόρου τὸ ζῆν ἐκμετρήσαντος, ὁ ὁσιώτατος ἱερομόναχος Καλλιπικός¹.

ια) Βάρνης, ἀντὶ τοῦ ἀποθανόντος Νεοφύτου ὁ Φιλόθεος.

ιβ) Σοφίας, ἀντὶ τοῦ ἀποθανόντος Ἱερεμίου ὁ ὁσιολογιώτατος Θεοφάνης.

ιγ) Ἐν σελ. 81 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 348 Π. Κ. ἐν ᾧ καὶ ἄλλα ὑπομνήματα εὐρίσκω καὶ τὸ παρὰ πόδας ὑπόμνημα περὶ ἐκλογῆς τοῦ ἐν τῷ κλίματι τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου Ἀλεξανδρείας ἐπισκόπου Θηβαίδος.

• Ὡς περ πολλάκις, οὕτω καὶ ἤδη ὁ ἁγιώτατος πατριαρχικός, ἀποστολικὸς καὶ οἰκουμενικός θρόνος ἔγνω χεῖρα ὀρέξαι δεομένῳ βοηθείας τῷ ἁγιωτάτῳ πατριαρχικῷ καὶ ἀποστολικῷ θρόνῳ τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ ἀντιλαβέσθαι αὐτοῦ εἰς τὴν προκειμένην χρεῖαν. Καὶ δὴ ἡμεῖς οἱ ἐνδημοῦντες ἁρχιερεῖς, προτροπῇ καὶ ἀδείᾳ τοῦ παναγιωτάτου καὶ . . . κυρίου Γαβριήλ², κατὰ τὴν ἀξίωσιν τοῦ μακα-

¹ Ὅρα τὰ ἐν προηγ. σήμ. Εἶναι ὁ μετὰ ταῦτα πατριάρχης. Περὶ τοῦ Νικηφόρου δὲ σημειούσθω ἐνταῦθα ὅτι ἦν Σμυρναῖος, ἐδίδαξεν ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ ποστανίκου Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντου, καὶ τῷ 1773 ἐξελέγη Ἀδριάνουπόλεως (Ὑψηλ. Τὰ μετὰ τὴν Ἀλωσιν σ. 512, 519, 618).

² Γαβριήλ Δ'. ὁ ἀπὸ Παλαιῶν Πατρῶν πατριάρχης, Σμυρναῖος, ἦν πρόφην σύγκελλος τοῦ αἰσιδίου Σμύρνης Νεοφύτου, εἶτα ἐπίσκοπος Μοσχονησιῶν, εἶτα Ἰωαννίνων, καὶ μετέπειτα τῷ 1771 ὅτε οἱ ἐν Πελοποννήσῳ ἁρχιερεῖς ἐνεκα τῆς τῶν Ἀλβανῶν εἰσβολῆς κατέφυγον εἰς Ζάκυνθον (Σάβα, Τουρκοκρατ. Ἑλλ. σ. 399), μετετέθη εἰς τὴν Παλαιῶν Πατρῶν μητρόπολιν, διαδεξάμενος τὸν Παρθένιον. Ἐπατριάρχησεν ἀπὸ τοῦ ὁκτωβρίου 1780—29 ἰουλίου 1785, ὅτε πρὸς Κύριον ἀπεδήμησεν. Ἐτάφη ἐν τῷ ναῷ τῶν Ταξιαρχῶν τοῦ Μεγάλου Ρεύματος. Ἐν τῷ ἄνωθι σημειούμενῳ μοι πατριαρχικῷ κώδικι εὕρηνται κατητραπελισμένα, ἣ τε προσκλητήριος ἐπιστολὴ τῶν ἁγίων συνόδικων καὶ ἡ τῶν εὐγενεστάτων ἀρχόντων πρὸς τὸν νέον πατριάρχην, ἅμα δὲ καὶ «Περιγραφὴ τοῦ τρόπου τῆς πατριαρχίας τοῦ παναγιωτάτου καὶ σεβασμιωτάτου ἡμῶν αὐθέντου καὶ δεσπότου, τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, συντεθεῖσα καὶ καταστρωθεῖσα τῇ ἐπιταγῇ τῆς Α. Παναγιότητος». Ὁ μακαρίτης Σοφοκλῆς Οἰκονόμου (ἐν Φιλ. Σωζομ. σ. 417) σημειοῦται τὸν θάνατον αὐτοῦ ὡς τῇ 29 ἰουνίου γεγόμενον, ὡς καὶ ἐν τῷ Ἑλληνικῷ Λεξικῷ Ἱστορίας καὶ Γεωγραφίας, ἐν λέξει Κωνσταντινουπόλις (χωρίον Ἀρναούτκιοι) 28 ἰουνίου. Παρὰ Μαθᾶ ἐν τῇ Β' ἐκδόσει οὐδὲν λέγεται, τὸ δὲ παρίεργον ὅτι καὶ περὶ τὰ ἔτη σφάλλεται διόρθου δὲ τὸ τριετὴ εἰς πενταετὴ. Ἄς προσθέσω ἐνταῦθα ὅτι καὶ ὁ μετὰ τὸν Γαβριήλ πατριάρχης Πρωτόπριος ὁ ἀπὸ Σμύρνης, οὐχὶ ἀπὸ τοῦ 1784 ἐπατριάρχησεν, ὡς ἐσφαλμένως φέρεται πάλιν παρὰ Μαθᾶ, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ αὐγούστου τοῦ 1735, ὡς καὶ ἄλλοτε ἐσημειώσαμεν ἐν Ἑβδομάδος φύλλῳ 89. Τούτου πανομοιότυπον ἔχω ἐν τῷ προσηρητημένῳ πίνακι ἀρ. 9.

ριωτάτου και άγιωτάτου πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κῦρ κῦρ Γερασίου, συνελθόντες ἐν τῷ πανσέπτῳ ναῷ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου κατὰ τὸν Κουρούτσεσμε, καὶ ψήφους κανονικῶς προβαλλόμενοι εἰς εὐρεσιν καὶ ἐκλογὴν ἁγίου προσώπου τοῦ προχειρισθησομένου εἰς ἀρχιερατικὸν ἁξίωμα ἄνευ ποιμνίου ἐπὶ ψιλῷ ὀνόματι τῆς πάλαι ποτὲ διαλαμψάσης ὑπὸ τῷ εἰρημένῳ πατριαρχικῷ τῆς Ἀλεξανδρείας θρόνῳ ἁγιωτάτης μητροπόλεως Θηβαίδος, νῦν δὲ μηδὲ ἔχνος ἐχοῦσης, πρῶτον μὲν ἐθέμεθα τὸν ὁσιώτατον ἀρχιμανδρίτην τοῦ θρόνου ἐκείνου κῦρ Μελέτιον, δεύτερον τὸν Παΐσιον, καὶ τρίτον τὸν Νικηφόρον, ὧν τὰ ὀνόματα κατεστρώθη ἐν τῷ ἱερῷ κώδικι τῆς Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας εἰς διηνεκὴ ἀσφάλειαν ἐν ἔτει σωτηρίῳ 1786 ἐπινεμήσεως α', αὐγούστον».

ιδ) Ἐπίσης ἐν τῷ αὐτῷ ναῷ κατ' Αὐγούστον τῷ αὐτῷ ἔτει ἀντὶ τοῦ ἀποθανόντος Μογλενῶν Ἀγαθαγγέλου ἐκλέγεται ὁ ὁσιώτατος ἐν ἱερομονάχοις κῦρ Γερμανός.

ιε) Τῇ θερμῇ αἰτήσῃ τοῦ ἁγίου Σμύρνης Γρηγορίου¹, Ἐρυθρῶν ἐπίσκοπος τιτουλάριος διορίζεται ὁ ὁσιώτατος ἐφημέριος τῆς ἐν Σμύρνῃ ἐκκλησίας κῦρ Λεόντιος.

ισ) Ἐπίσης γίνεται ἐκλογὴ ἐπὶ τῷ προχειρισθῆναι «πάλαι ποτὲ διαλαμψάσης ἐπισκοπῆς Μαιονίας² τῆς ὑποκειμένης τῆς πάλαι ποτὲ μητροπόλεως Λυδίας, ἥδη δὲ μηδὲ ἔχνος ἐχουσὼν καὶ χειροτονηθῆναι ἀρχιερέα, τῇ αἰτήσῃ τοῦ θεοφιλεστάτου ἀρχιεπισκόπου Φαναρίου κῦρ Μακαρίου, ἐκλέγεται ὁ ὁσιώτατος ἐν ἱερομονάχοις κῦρ Σεραφείμ, τεθέντων συνυποψηφίων τῶν ὁσιωτάτων Παρθενίου καὶ Ἀγαπίου. Ἡ ἐκλογὴ ἐγένετο ἐπὶ Γερασίου, τοῦ ἀπὸ Δέρκων, τῷ 1796.

ιζ) Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ πατριάρχου τὸν αὐγούστον τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἐκλέγεται, γνώμη καὶ αἰτήσῃ τοῦ κυριάρχου ἁγίου Ἡρακλείας, ἐπίσκοπος ἐπὶ ψιλῷ ὀνόματι τῆς πάλαι ποτὲ διαλαμψάσης ἐπισκοπῆς Θεοδωρουπόλεως, ὁ ἀρχιμανδρίτης κῦρ Χρῦσανθος³.

ιη) Ἐπειδὴ ὁ ἀρχιεπίσκοπος Σίφνου κῦρ Ἰωσήφ ἀπεβίωσεν, ἀδεία τοῦ πατριάρχου Γρηγορίου (α' πατριαρχία αὐτοῦ) τὸν μᾶλλον τοῦ 1797 ἐκλέγεται Σίφνου ὁ ἐν ἱερομονάχοις ὁσιώτατος κῦρ Καλλινίκος⁴.

¹ Τοῦ μετέπειτα πατριαρχήσαντος, τοῦ Ε'.

² Μαιονία ἢ Λυδία ἀπὸ Μαίονος ποταμοῦ τοῦ περὶ τὴν Ἀχαιΐδα ῥέοντος ἢ ἀπὸ Μαίονος τοῦ οἰκιστοῦ (Ἡρωδ. τ. Α'. σ. 296 ἔκδ. Lentz).

³ Οὗτος τὸν ἰούνιον τοῦ 1801 ἐξελέγη Λακεδαιμονίας, ἀντὶ τοῦ εἰς Νίκαιαν μετατεθέντος Δανιήλ.

⁴ Οὗτος συνοδικὸς ὧν κατὰ τὸ 1818 ὑπογράφει εἰς τὸ περὶ τῆς Σχολῆς τῆς

ιθ) 'Επὶ πατριάρχου Νεοφύτου τοῦ ἀπὸ Μαρωνείας, τῆς ἀγιωτάτης ἀρχιεπισκοπῆς Ἀνδρου ἀπροστατεύτου διαμεινάσης ἄτε τοῦ ἐν αὐτῇ ἀρχιερατεύοντος κῦρ Διονυσίου τὸ ζῆν ἐκμετρήσαντος, ἐξελέγη ἀναδεξάμενος τὴν ποιμαντικὴν ῥάβδον τῆς ἀρχιεπισκοπῆς ταύτης ὁ ὁσιώτατος ἐν ἱερομονάχοις Παγκράτιος ἐν ἔτει σωτηρίῳ 1799 κατ' αὐγούστον ἐπινεμήσεως 6¹.

κ) 'Εν τῷ ἡμετέρῳ ναῷ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου ἐγένοντο ἐπίσης καὶ αἱ κανονικαὶ ψῆφοι ἐκλογῆς Μηθύμνης τοῦ πκνοσιωτάτου ἐν ἱερομονάχοις κῦρ Παναρέτου, πρώην ἀρχιδιακόνου τῆς μητροπόλεως Ἐφέσου κατὰ μαῖον τοῦ 1801, ἄτε τοῦ τέως μητροπολίτου κῦρ Διονυσίου κρίμασιν οἷς οἶδε Κύριος περιπεσόντος εἰς δεινοτάτην ἡλιθιότητα νοῦ, καὶ μὴ δυνηθέντος θεραπευθῆναι, καὶ οἰκαιοθελῶς τὴν παραίτησιν αὐτοῦ δόντος².

κα) Ἀντὶ τοῦ Σερβικίου Γερασίμου οἰκαιοθελῶς παραιτησαμένου ἐκλέγεται ὁ θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος Κρατόβου κῦρ Ἰωαννίκιος τῷ μαίῳ τοῦ 1804 ἐπινεμήσεως ἐβδόμης³.

Ἀνδρου σιγίλλιον (Λογ. Ἑρμ. 1818 σ. 603). Ἐπίσης καὶ κατὰ ἰανουάριον τοῦ 1821 ἀπαντῶ αὐτὸν συνοδικὸν ἐν ἄλλοις ἐγγράφοις. Ὅρα ἐν Πιν. ὑπογραφὴν αὐτοῦ ὑπ' ἀρ. 2.

¹ Περὶ πατριάρχου Νεοφύτου ὅρα Παράρτημα Β'. Περὶ δὲ τοῦ Παγκρατίου ἐπιστημειούσθω ὅτι ἀποθνήσκει τῇ 30 αὐγούστου τοῦ 1810, καὶ διαδέχεται αὐτὸν ὁ μέγας ἀρχιδιάκονος Διονύσιος. Ἐπὶ τοῦ Παγκρατίου ἐγένετο τὸ περὶ τῆς ἐρειπωμένης ἤδη μονῆς τῆς Ἀγίας Εἰρήνης σιγίλλιον πατριαρχοῦντος τὸ 6' Γρηγορίου τοῦ ἀπὸ Σμύρνης, ὅπερ ἐδημοσίευσεν ἐν τῷ Παρνασσῷ τ. Θ', σ. 297.

² Σημειωτέον ὅτι ἐν τῷ πατριαρχικῷ κώδικι κατακεχωρισμένον ὑπάρχει ὑπόμνημα ἀπρακτῆσαν, καθ' ὃ ὁ Πανάρετος ἐξελέγη Σμύρνης τὸν μαῖον τοῦ 1813, Μηθύμνης δὲ ὁ πρώην Φιλιππουπόλεως Εὐγένιος. (Ὅρα κατωτέρω ἐκλογὴν μδ'). Ὁ Πανάρετος ἦν Κύπριος, ἐγένετο δὲ τῆς ἐν Μηθύμνῃ σχολῆς θεμελιωτῆς καὶ συνίστωρ, ὡς ἀναφέρεται ἐν σ. 159 τῆς Λεσβιάδος τοῦ Σ. Ἀναγνώστου, βεβαιοῖ δὲ καὶ ὁ κ. Γεδεὼν ἐν τοῖς Χρονικοῖς τῆς Π. Ἀκαδημίας» (σ. 230 ἐν σημ.) ἐπανορθῶν τὴν χρονολογίαν τῆς συστάσεως τῆς σχολῆς καὶ ἀναφέρων τὴν σύστασιν εἰς τὸ 1813 ἐκ σιγίλλιου.

Ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία πρὸς ζωάρκειαν τοῦ παθόντος ἱεράρχου Διονυσίου, «ὅς-τις, ὡς φέρεται ἐν τῷ ὑπομνήματι, ἐπολιτεύσατο ἀξίως κατὰ τὸ ἀρχιερατικὸν ἐπάγγελμα» ὥρίσατο 1250 γρόσια ἑτησίως νὰ δίδωνται ὑπὸ τοῦ διαδόχου αὐτοῦ Παναρέτου. Τὸ ὑπόμνημα δημοσιεύομεν ἐν παραρτήματι ὑπὸ τῷ στοιχείῳ Γ. Ἡ παραίτησις αὐτοῦ εἶνε ἐν τῷ πατριαρχ. κώδικι σεσημασμένη τῇ λ' Ἰουλίου.

³ Οὗτος τῷ μαίῳ τοῦ 1794 ἱερομόναχος ὢν κατὰ θερμὴν αἴτησιν τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου Βόσνης κῦρ Παΐσιου ἐμὴ ἐξικανούντος περιέρχεσθαι ὅλην τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ λογικοῦ ποιμνίου του, ἐξελέγη ἐπίσκοπος

κδ) Ἀντὶ τοῦ τὸ ζῆν ἐκμετρήσαντος κῦρ Ἀμβροσίου, ἐκλέγεται Αἰγίνης καὶ Ὑδρας ὁ ὁσιολογιώτατος δευτερεύων τῆς Μ. Ἐκκλησίας ἱερομόναχος κῦρ Γεράσιμος. Ἡ ἐκλογὴ ἐγένετο τῷ 1813 κατὰ Σεπτέμβριον¹.

κγ) Βιζύης διορίζεται ὁ ὁσιολογιώτατος πρωτοσύγκελλος τῆς ἁγιωτάτης μητροπόλεως Ἐφέσου Νεόφυτος, τοῦ τέως ἀρχιερατεύοντος Δανιὴλ ἀποθανόντος, λόγῳ βοηθείας, ὡς σημειοῦται ἐν τῷ κώδικι τοῦ ἡμετέρου ναοῦ, ἐχορηγήσατο τῇ ἡμετέρᾳ ἐκκλησίᾳ γρόσια πέντε πρὸς τοῖς εἴκοσι.

κδ) Αἰτήσῃ τοῦ ἐν τῷ πατριαρχικῷ κλίματι τῆς Ἀντιοχείας χριστωνύμου πληρώματος, ἀδεία δὲ τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Κυρίλλου, συνῆλθον ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τοῦ τιμίου Προδρόμου οἱ ἅγιοι συνοδικοὶ καὶ ἀνέδειξαν πατριάρχην Ἀντιοχείας τὸν Ἀρκαδίουπόλεως Σεραφεῖμ. Τὸ ὑπόμνημα τῆς ἐκλογῆς ταύτης γενομένης τῷ αὐγούστῳ τοῦ 1813 κατησφαλισμένον ἐν τῇ σελ. 343 τοῦ ὑπ' ἀρ. 349 **Π. Κ.** ἐδημοσιεύθη ἐν τῇ «Ἐκκλησιαστικῇ Ἀληθείᾳ» τόμ. 6', σελ. 295. Οὗτος δ' ἐδώρησατο τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ ἁγίου Δημητρίου γρόσι. ἑκατόν.

κε) Ἀντὶ τοῦ ἀποθανόντος Σωφρονίου, Ἀγκύρας ἐκλέγεται ὁ ὁσιώτατος ἐν ἱερομονάχοις πρωτοσύγκελλος κῦρ Μεθόδιος κατὰ ἰούνιον τοῦ 1814, προσενεγκὼν τῷ ἐκκλησιαστικῷ ταμείῳ γρ. ἑκατόν.

κς) «Τῆς ἁγιωτάτης ἀρχιεπισκοπῆς Ἀκώβων² ἀπροστατεύτου τῆς πάλαι ποτὲ διαλαμψάσης ἐπισκοπῆς Κρατόβου, τῶν κανονικῶν ψήφων τεθεισῶν ἐν τῷ κατὰ τὸ Μέγα Ρεῦμα ναῷ τῶν Ταξιαρχῶν.

¹ Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀμβροσίου ἐπὶ τῇ νέᾳ ἐκλογῇ προήχθη ἡ τέως ἀρχιεπισκοπὴ Αἰγίνης, Ὑδρας καὶ Πόρου εἰς μητρόπολιν. Τοῦτο πρὸς γνῶσιν τῶν περὶ τοιαύτας ζητήσεις ἀσχολουμένων.

² Περὶ Ἀκώβων σημειωτέα τάδε, ἅτινα εὔρον ἐν πατριαρχικῷ κώδικι :

«Ἀκώβων καὶ Ζαρνάτα κατὰ τὴν Πελοπόννησον, ἐπειδὴ ἐν στερήσει ὑπῆρχον πνευματικοῦ ποιμένος, αἰτήσῃ τῶν εὐσεβῶν καὶ ὀρθοδόξων κατοίκων, ἐκρίθη εὐλογον συνοδικῇ κοινῇ διαγνώσει ἀποκατασταθῆναι γνήσιον ποιμένα καὶ τιμηθῆναι τῷ τῆς ἀρχιεπισκοπῆς ὀνόματι». Ταῦτα ἐπὶ τοῦ πατριάρχου Κυρίλλου τοῦ ἀπὸ Νικομηδείας (6' πατριαρχίας), ὅτε ἐξελέγη τὸν μάρτιον τοῦ 1754, ἰνδικτ. η', πρῶτος ἀρχιεπίσκοπος ὁ ἐν ἱερομονάχοις κῦρ Νεόφυτος».

Ἐκτὸς τούτου ἐν Λαγκαδίοις φαίνεται ὅτι ὑπῆρχε κατὰ τὸ 1800 σχολεῖον τῶν ἐλληνικῶν γραμμάτων, καθὰ διαβεβαιούμεθα ὑπὸ τοῦ Ἰωσήφ Ζαφειροπούλου ἱερομονάχου, ὅστις αὐτοβιογραφίαν σχεδὸν γράφων ἐν φυλλαδίᾳ δημοσιευθέντι ὑπὸ τοῦ ἀνεψιοῦ αὐτοῦ Θεοδώρου («Οἱ ἀρχιερεῖς καὶ προὔχοντες ἐντὸς τῆς ἐν Τριπόλει φυλακῆς ἐν ἔτει 1821») καὶ ἐνταῦθα ἐκδοδομένῳ τῷ 1852, λέγει τάδε : «Ἐγεννήθην τῷ 1785, ὑπῆρξα μαθητῆς καὶ ἀκόλουθος τοῦ τότε ἐλληνοδιδασκάλου

διαμεινάσης, ἅτε τοῦ ἀρχιερατεύοντος κῦρ Σιλβέστρου ἀποθανόντος, ἐκλέγεται ὁ διολογιώτατος διδάσκαλος κῦρ Δανιήλ κατὰ ἰούνιον τοῦ 1814». Ὁ Ἀκώβων οὗτος εἶναι ὁ τῷ 1816 (δεκεμβρίῳ ἐπινεμήσεως η') γενόμενος Τριπόλεως καὶ Ἀμυκλῶν ἀντὶ τοῦ παντελεῖ καθαιρέσει ὑποβληθέντος καὶ ἀμετακλήτως ἀπελαθέντος Διονυσίου». Ὁρα κατωτέρω ἐκλογὴν μ). Οὗτος, ἀνωτάτῃ προνοίᾳ τοῦ ἀοιδίμου ἐν πατριαρχαίᾳ Κυρίλλου, ἐνώπιον αὐτοῦ τε καὶ τῆς ἀγιωτάτης Συνόδου, δίδωσι περὶ τῆς ἐπιστάσεως καὶ διδασκαλίας τῆς σχολῆς Ἀκώβων τὴν ἐξῆς ὁμολογίαν, ἣν παρατίθημι ἀντιγράφας ἐκ τοῦ αὐτογράφου πρωτοτύπου προσκεκολλημένου ἐν τῷ πατριαρχικῷ κώδικι.

«Υποσχετικόν. ΚΥΡΙΛΛΟΣ Πατριάρχης ἐπιβεβαιοῖ.

»Διὰ τοῦ παρόντος μοι ἐνυπογράφου ὁμολογῶ ἐνώπιον τοῦ παναγιωτάτου καὶ πανσεβάστου μοι δεσπότου τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κυρίου κυρίου Κυρίλλου καὶ τῆς περὶ τὴν Αὐτοῦ σεβασμιωτάτης παναγιότητος θείας καὶ ἱερᾶς ὁμηγύρεως καὶ συνόδου, ὅτι, ἐπειδὴ ἐν τῇ εὐλογηθείσῃ μοι ἐπαρχίᾳ χριστιανοὶ γράψαντες διὰ κοινῆς ἀναφορᾶς πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ἐζητήσαντο τὴν ἀποκατάστασίν μου, οὐ μόνον τῆς θεοφιλοῦς αὐτῶν ἐπισκέψεως καὶ πνευματικῆς διοικήσεως ἔνεκεν, ἀλλὰ τὸ πλεον πρὸς συντήρησιν τῆς ἐκεῖ σχολῆς τῶν ἑλληνικῶν μαθημάτων, ἥτις φυτεία ἀνεδείχθη ἐμῇ καὶ ἐπιμελείᾳ ἡξίωται παρ' ἐμοῦ τῆς δυνατῆς ἐφ' ἱκανοῦ καιροῦ διαστήματι, ὑπισχνοῦμαι καὶ ἤδη μετὰ τὴν ἐλέω Θεοῦ καὶ προνοίᾳ ἐκκλησιαστικῇ ἀποκατάστασίν μου φροντίζειν τὰ δυνατὰ ὑπὲρ αὐτῆς τῆς σχολῆς μου, καὶ παραδιδόναι ἐν αὐτῇ καθὼς καὶ πρότερον, καὶ ἐπιμελεῖσθαι τῆς προόδου τῶν φιλομαθῶν ἐπαρχιωτῶν μου, καὶ ἔργον ἔχειν τὴν συντήρησιν καὶ καλλιέργειαν αὐτῆς, διακρυστῶν ἀπαράδατον καὶ τὴν πρὸς αὐτοὺς ἐκεῖ ὄν, καὶ τὴν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ἐνταῦθα παραγενόμενος ἄμεσον καὶ βεβαίαν ὑπόσχεσίν μου. Ὅθεν εἰς ἐνδειξιν δίδωμι πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ παρὸν ὑποσχετικόν μου ἐνυπόγραφον, τῇ

»τῆς κομοπόλεως ἡμῶν (Λαγκαδίων) Διαμαντῇ Ἀνδρέου, τὸν ὁπαῖον συνώδευσα κατὰ τὸ ἔτος 1814 εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὅπου χειροτονηθεὶς ἀρχιερεὺς Ἀκώβων μετωνομάσθη Δανιήλ. Μετὰ τὴν εἰς Πελοπόννησον κάθεδον ἡμῶν ἐχειροτονήθη ὑπ' αὐτοῦ ἱεροδιάκονος καὶ διέμενον πάντοτε παρ' αὐτῷ ὡς μητροπολίτῃ Τριπόλεως ὀνομασθέντι. Κατὰ τὸ 1821 ἐφυλαχίσθη ἐν Τριπόλει μετὰ τῶν ἄλλων ἀρχιερέων καὶ τῇ 11 Ὀκτωβρίου 1831 ἀπεβίωσε». Λαμπρότατον σημεῖωμα, ὃ περ χαίρω ἐντυχῶν, διότι ἄριστα ἤδη ὁ βίος τοῦ διδασκάλου τούτου, περὶ οὗ οὐδεὶς λόγος ὑπ' οὐδενὸς ἐγένετο, ἐγνώσθη καὶ διεσαφήθη.

ἐπιδεβαιώσει τῆς Αὐτοῦ σεβασμιωτάτης παναγιότητος κατησφαλισμένον.

καὶ τοῦ ἱουλίου η'.

»Ο' Ἀκόβων ΔΑΝΙΗΛ.»

κζ) Αἰτῆσαι τοῦ ἁγίου Ἐφέσου κῦρ Διονυσίου, ἐξελέγη ἐπίσκοπος τῆς πάλαι διαλαμπέσης ἐπισκοπῆς Ἐλαίας, τῆς ὑποκειμένης αὐτῷ, ὁ πρωτοσύγκελλος αὐτοῦ Παΐσιος κατὰ ἰούνιον τοῦ 1814. Ὁ ἅγιος Ἐφέσου ἐπὶ τῇ χειροτονίᾳ τοῦ ὑφ' ἑαυτὸν ἐπισκόπου ἔδωκεν ὡς βοήθειαν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ ἁγίου Δημητρίου γρόσια ἑκατόν¹.

κη) Ἀποθανόντες τοῦ Πισιδίης Διονυσίου, οἱ ἐνδημοῦντες ἀρχιερεῖς ἐν τῷ πανσέπτῳ πατριαρχικῷ ναῷ τοῦ κατὰ τὸν Κουρούτσεσμε ἁγίου Ἰωάννου, συνελθόντες ἐξελέξαντο Πισιδίης τὸν μέγαν πρωτοσύγκελλον τῆς Μ. Ἐκκλησίας κῦρ Εὐγένιον κατὰ ἰούλιον τοῦ 1814. Καὶ οὗτος ἐπὶ τῇ χειροτονίᾳ αὐτοῦ προσήνεγκε γρόσια ἑκατόν².

κθ) Ἀντὶ τοῦ Φερσάλων Παρθενίου παραιτησαμένου διὰ τὸ βαθὺ γῆρας, ἐν τῷ αὐτῷ πατριαρχικῷ ναῷ τοῦ Πρ. Προδρόμου ἐξελέγη ὁ θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος Ἀριστείδης Δαμασκηνός, προσενεγκὼν τῷ ἐκκλησιαστικῷ ταμείῳ γρ. πεντήκοντα.

λ') Ἀντὶ τοῦ μεσημβρίας Γρηγορίου παραιτησαμένου, ἐκλέγεται ὁ θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος Μελιτινῆς κῦρ Ἰωσήφ³.

¹ Ὁ ἅγιος Ἐφέσου εἶχε καὶ ἕτερον ἐπίσκοπον κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην τὸν Κρήνης Ἰγνάτιον, ὃν εὗρισκω παριστάμενον τῷ 1814 σὺν τῷ Σμύρνης Ἀνθίμῳ ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῶν μαθημάτων τοῦ φιλολογικοῦ ἐν Σμύρῃ γυμνασίου, ὅτε ἐξαφώνησεν ὁ αἰδίδιος Οἰκονόμος τὸν περὶ Παιδων ἀγωγῆς λόγον αὐτοῦ, δημοσιευθέντα τῷ 1871 ἐν τοῖς Φιλολογικοῖς Σωζομένοις (Ὅρα καὶ Δογ. Ἑρμ. 1817 σ. 112).

² Εἶνε ὁ μετὰ τὸν μαρτυρικὸν θάνατον Γρηγορίου τοῦ Ε' τὰ πατριαρχικά σκῆπτρα ἀναλαβὼν, ὃν ὅρα τὸ πανομοιότυπον τῆς ὑπογραφῆς ἐν Πίν. ἀριθμ. 6.

³ Ὁ Ἰωσήφ οὗτος ἦν ἱερομόναχος καὶ διδάσκαλος τῆς ἐν Μεγάλῳ Ρεύματι τοῦ Βοσπόρου σχολῆς. Ἐπὶ τῆς 6' πατριαρχίας τοῦ αἰδίδιμου Γρηγορίου, κατ' αὐγουστον τοῦ 1806, κατὰ θερμὰς δεήσεις καὶ παρακλήσεις τῶν ἐκεῖ κατοίκων εὐσεβῶν καὶ ὀρθοδόξων χριστιανῶν, προεχειρίσθη ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ ἐπὶ τῷ ἀποκατασταθῆναι προστώτῃ ἐν τῇ ἱερᾷ ἐκκλησίᾳ τῶν Πατριάρχων Ταξιάρχων τοῦ ἐλληνικωτάτου, πλὴν δυστυχῶς πρὸ μηνῶν πρὶν καταστραφέντος, προκστείου. Ὁ Ἰωσήφ οὗτος εἶνε ὁ ἐν τῇ τῆς Ἀνδρου μονογραφίᾳ τοῦ κυρίου Α. Μηλιαράκη ἀναφερόμενος ὅτι διωρίσθη τῇ 7 ἰουνίου 1813 διδάσκαλος τῆς ἐλληνικῆς σχολῆς καὶ ἐπιστάτης τῆς νέας οἰκοδομῆς τοῦ σχολείου Ἀνδρου, ἀλλὰ κρύφα καὶ δι' ἀγνώστους αἰτίας, μετ' ὀλίγας ἡμέρας παραιωθείς εἰς Χίον ἐπανέ-

λα) Ἀντὶ τοῦ Οὐζίτζης μητροπολίτου Ἀνθίμου δόντος παραίτησιν, προχειρίζεται ὁ ὁσιώτατος ἐν ἱερομονάχοις κὺρ Δανιὴλ τὸν οὐτὼβριον τοῦ 1814.

λβ) Ἀντὶ τοῦ Διδυμοτείχου Μελετίου ἀποθανόντος, προδιβάζεται ὁ Δεβρῶν Ἀνθιμος.

λγ) Δεβρῶν δὲ διορίζεται ὁ σύγκελλος τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας κὺρ Δοσίθεος.

λδ) Ἐπειδὴ ἡ ἀγιωτάτη ἐπισκοπὴ Μεθώνης, ἡ τῷ θρόνῳ τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως Πηλκιῶν Πατρῶν ὑποκειμένη, σχολάζει ἐφ' ἱκανοῦ ἀρχιερατικῆς προστασίας, ὅτε τοῦ ἐν αὐτῇ ἀρχιερατεύοντος κὺρ Μελετίου διὰ τὸ βαθὺ γῆρας καὶ τὸ παρειμένον τοῦ σώματος εἰς ἀσθένειαν νοὸς καὶ ληθαργίαν καταντήσαντος ἔκριν, ἡμεῖς ... ἀδείξ τοῦ ... συνελθόντες ... ἐξελεξάμεθα τὸν ὁσιώτατον ἀρχιμανδρίτην τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως Χριστιανουπόλεως κὺρ Γρηγόριον τῷ Ἰουλίῳ τοῦ 1815¹.

λε) Τοῦ Νεοκαισαρείας Μελετίου μετατεθέντος εἰς τὸν τῆς Καισαρείας θρόνον, ἐκλέγεται Νεοκαισαρείας ὁ πανοσιώτατος ἐν ἱερομονάχοις κὺρ Κύριλλος.

λς) Τοῦ Κορυτζᾶς Ἰωάσαφ ἀποθανόντος, διορίζεται Κορυτζᾶς ὁ θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος Κλαυδίουπόλεως κὺρ Μελέτιος κατὰ ἰούνιον τοῦ 1806.

καμψεν εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἔνθα μετὰ ἔτος ἐξελέγη μητροπολίτης Μεσημβρίας (Πρὸλ. καὶ τὰ ἐν Παρνασσῷ τ. Θ', σ. 290 ὑπ' ἐμοῦ γεγραμμένα).

Ἐν τῷ ὑπομνήματι τῆς χειροτονίας αὐτοῦ ὡς ἐπισκόπου Μελετινῆς ὑπογράφεται ὁ Κυζίκου Μακάριος, ἔχων καὶ τὰς γνώμας τῶν πανιερωτάτων σεβασμίων γερόντων συναδέλφων ἀρχιερέων, τοῦ ἁγίου Καισαρείας κὺρ Φιλοθέου, τοῦ ἁγίου Ἡρακλείας κὺρ Μελετίου, τοῦ Νικομηδείας κὺρ Ἀθανασίου, τοῦ Νικαίας κὺρ Δανιήλ, τοῦ Χαλκηδόνος κὺρ Ἰερεμίου, τοῦ Δέρκων κὺρ Γρηγορίου, τοῦ Θεσσαλονίκης κὺρ Γερασίμου καὶ τοῦ ἁγίου Προύσης κὺρ Ἀνθίμου.

Ὁ Ἀγκύρας Ἰωαννίκιος ἔχων τὰς γνώμας τῶν πανιερωτάτων ἁγίων ἀρχιερέων, τοῦ τε ἁγίου Βερροίας κὺρ Χρυσάνθου, τοῦ ἁγίου Φιλαδελφείας κὺρ Δωροθέου καὶ τοῦ ἁγίου Προϊλάθου κὺρ Παρθενίου.

¹ Ὁ Μεθώνης Γρηγόριος ἐπολέμησε γενναίως ἐν τῇ τοῦ ἡμετέρου ἔθνους ἐξεγέρσει τοῦ 1821. Οὗτος ἦν ὁ πρωταγωνιστήσας ἐν τῇ πολιορκίᾳ τῆς Μεθώνης καὶ τῆς Πύλου, ἣτις παρεδόθη αὐτῷ διὰ συνθήκης τῇ 7 αὐγούστου 1821, ἥς τὸ κείμενον δημοσιεύεται ἐν τῷ Β' τόμῳ τῆς Ἱστορ. τοῦ Τρικούπη σ. 364 καὶ 61· πρὸλ. καὶ Γερμανοῦ Ὑπομνήμ. τῆς ἐλλ. ἐπαν. σ. 58. Πρὸ τοῦ Γρηγορίου ἦν ὁ Μελέτιος, καὶ πρὸ τούτου φαίνεται ὁ Ἀνθιμος τῷ 1784, πρὸς ὃν Γρηγόριος ὁ Ε', ἀρχιδιάκονος ὢν ἔτι ἐκ Σμύρνης ἔγραψεν. Ὁρα σ. 519 τοῦ Β' τόμου τῶν κατὰ τὸν ἀοιδιμον πητοιάρχην Γρηγόριον.

λζ') Τοῦ Βιζύης Νεοφύτου ἀποθανόντος, Βιζύης ἐκλέγεται ὁ ὁσιώτατος ἐν ἱερομονάχοις κῦρ Ἰερεμίας¹ κατ' αὐγουστον τοῦ 1816.

λη') Τοῦ Σηλυβρίας Καλλιρίκου παρκιτησαμένου οἰκειοθελῶς, ἐκλέγεται ὁ πρόην Σταγῶν Παΐσιος. ("Ορα τὰ ἐν 53 σημειώσει).

λθ') Τοῦ Πόσνας καὶ Σαραγίου Καλλιρίκου ἀποθανόντος, διορίζεται ἀντ' αὐτοῦ ὁ μέγας πρωτοσύγκελλος τῆς Μ. Ἐκκλησίας Βενιαμὴν κατὰ Ὀκτώβριον τοῦ 1816. Οὗτος ἐπὶ διατίαν προσήνεγκεν ἀνὰ πεντήκοντα γρόσια.

μ') Τῆς εἰς μητρόπολιν ἤδη τιμηθείσης παροικίας διὰ πατριαρχικοῦ καὶ συνοδικοῦ τόμου ὑπὸ τῷ ὀνόματι Τριπολιτζᾶς καὶ Ἀμυκλῶν, ἐκλέγεται μητροπολίτης ὁ προεστὼς τῆς ἐν Ὑψωμαθείοις ἱερᾶς ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Μηνᾶ ὁσιώτατος ἐν ἱερομονάχοις κῦρ Διονύσιος². Ἡ ἐκλογή τὸν μάϊον τοῦ 1817 ἐγένετο.

μα') Τοῦ Καισαρείας Μελετίου ἀποθανόντος, εἰς τὴν κενωθείσαν ταύτην μητρόπολιν μετατίθεται ὁ ἅγιος Νικαίας Ἰωαννίκιος.

μβ') Νικαίας γίνεται ὁ Τορνόβου Μακάριος.

μγ') Τορνόβου, ὁ Προύσης Ἰωαννίκιος. ("Ορα ὑπογραφὴν ἐν πίν. 7).

μδ') Προύσης, ὁ Μηθύμνης Παράρστος (περὶ οὗ ἴδε ἀνωτέρω, κ').

με') Μηθύμνης, ὁ Φιλίππων καὶ Δράμας Παρθένιος.

μς') Δράμας, ὁ Βάρνης Χρύσανθος.

μζ') Βάρνης, ὁ πανοσιώτατος ἐν ἱερομονάχοις κῦρ Ζαχαρίας. Αἱ μεταθέσεις αὗται πάσαι κατὰ ἰούνιον τοῦ 1817.

¹ "Ορα πανομοιότυπον ὑπογραφῆς ἐν πίν. ἀριθ. 3.

² "Ορα περὶ τοῦ Διονυσίου τὰ ἐν κβ' γεγραμμένα μαι. Αἱ δὲ Ἀμύκλαι, νῦν Σκλαβοχώριον, ὄνομα ὅπερ καὶ παρὰ τῷ Φραντζῇ ἀπῆντησα (σελ. 200 ἐκδ. Βόνν) οὐ μακρὰν τῆς Σπάρτης. Καὶ Ἀμύκλα, Ἀμύκλαι, ὡς Ἀβα, Ἀβαι (π. Φωκικῇ) παρ' Ἡρωδιανῷ ἐκδ. Leutz τ. Α'. σ. 308 καὶ 318). Ἀμύκλαι π. Λακωνικῇ τῶν ἐκτὸν πόλεων, ἣν Ἀμύκλας ὁ Λακεδαιμόνιος υἱὸς ἔκτισεν (Πρβλ. περὶ τούτου καὶ Πανσαν. Βιβλ. Γ', 1, 3. ἐνθα πόλισμα καλεῖται. Παρὰ Πολυβίῳ (Βιβλ. Ε') λέγεται: α . . τόπος τῆς Λακωνικῆς χώρας καλλιδενδρότατος καὶ καλλιχαρπύτατος. Ἐπιφανέστατον ἱερὸν τοῦ Ἀμυκλαίου Ἀπόλλωνος ὑπῆρχε, περὶ οὗ καὶ παρ' Ἑλλήσι καὶ παρὰ Λατίνοις γίγνεται πολὺς λόγος. "Ορα καὶ Ῥαγκαβῇ Ἱστορ. τῆς Ἀρχαίας Καλλιτεχν. σ. 166, 167, 171. Ὡφελιμώτερον τὸ ἔργον τοῦ σοφοῦ κ. Ῥαγκαβῇ θὰ ἦτο, εἰάν εἶχε κατάλογον πλήρη, ἵνα ὁ σχῶν τὴν τύχην νὰ τὸ διέλθῃ, ἀνευρίσκῃ προχείρως τὸ ζητούμενον.

"Ας ἐπιπροσθῶ ὅτι αἱ Ἀμυκλαίδες, εἶδος ὑποδήματος πολυτελοῦς Λακωνικοῦ, ἐκ τοῦ τόπου τὴν κλήσιν ἔλαβον. Συνίστημι τῷ μέλλοντι νὰ γράψῃ περὶ Λακωνικῆς, νὰ λάβῃ ὑπὸ σπουδαίαν ὄψιν τὰ Miscellanea Laconica τοῦ J. Meursi, ἐκδοθέντα ἐν Ἀμστελδάμ τῷ 1661, ἐνθα πολλὰ σημειώσεις ἀποθησαυρίζονται πολῦτιμοι περὶ τῶν ἐν τῇ Λακωνικῇ πόλεων κλ.

μῆ') Κατ' αὐγουστον τοῦ 1817 ὁ ἀρχιμανδρίτης Ἰωακείμ ἐκλέγεται ἀρχιερεὺς τῆς πάλαι ποτὲ διαλαμφάσης μητροπόλεως Κεληζίνης.

μθ') Ἀντὶ τοῦ πρὸ ὀλίγου ἀρχιερατεύσαντος Φιλίππων καὶ Δράμας Χρυσάνθου, νόσῳ χαλεπωτάτῃ περιπεσόντος, καὶ πρὸ τοῦ ἀπελθεῖν εἰς τὴν θεόθεν λαχοῦσαν αὐτῷ ἐπαρχίαν πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος, ἐκλέγεται ὁ ἀρχιμανδρίτης Νικόδημος.

ν') Τῆς μητροπόλεως Τιβεριουπόλεως ἀπροστατεύτου μεινάσης, ἅτε τοῦ ἐν αὐτῇ ἀρχιερατεύοντος κῦρ Ἀνατίου τὸ ζῆν ἐκμετρήσαντος, ἐκλέγεται κατ' αὐγουστον τοῦ 1818 ὁ μέγας ἀρχιδιάκονος κῦρ Γρηγόριος.

να') Τελευταίαν εὐρίσκω ἐκλογὴν ἐν τῷ ναῷ τοῦ Τιμίου Προδρόμου, τοῦ ὁσιωτάτου ἐν ἱερομονάχοις ἀρχιμανδρίτου κῦρ Φιλοθέου, τοῦ ἐκ τοῦ κατὰ τὴν Πάτριον ἱεροῦ μοναστηρίου τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, ἐκλεγέντος ἐπισκόπου τῆς πάλαι ποτὲ διαλαμφάσης μητροπόλεως Νεαπόλεως κατ' αὐγουστον τοῦ 1818.

Ἐν τῷ ἡμετέρῳ κώδικι εὐρίσκω καὶ ἑτέρας χειροτονίας ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τοῦ χωρίου ἡμῶν ἐπιτελουμένας, ὡς τοῦ ἁγίου Ἀρμασείας κῦρ Νεοφύτου κατὰ τὸ 1810, ὅστις «ἔδωκε χάριν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ ἁγίου Δημητρίου διὰ τοῦ ἁγίου Νεοκαισαρείας κῦρ Μελετίου, διὰ τὸ ἐπὶ τῇ ἐκκλησίᾳ ταύτῃ χειροτονηθῆναι τὴν αὐτοῦ πανιερότητα, γρόσια πεντήκοντα». Τοῦ ἁγίου Ἀγαθουπόλεως (Διονυσίου;) κατὰ τὸ 1814 χορηγήσαντος τῷ ταμείῳ γρόσια πεντήκοντα. Κατὰ δὲ τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1819 τὸν ἅγιον Κεσπενδηλίου χορηγοῦντα ὀγδοήκοντα γρόσια.

Ἐν ἑτέρῳ πατριαρχικῷ κώδικι ἀπαντῶ ὅτι, ἀδεία τοῦ παναγιωτάτου κῦρ Ἀγαθαγγέλου, ἐνθέρμῳ δὲ παρακλήσει τῶν ἐν τῇ ἐνορίᾳ τοῦ ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Δημητρίου χριστιανῶν, ἐχειροτονήθη ἀρχιερεὺς κανονικῶς τῆς ἐπὶ φιλῷ ὀνόματι πάλαι ποτὲ διαλαμφάσης ἐπισκοπῆς Σελευκείας κατὰ νοέμβριον τοῦ 1826 ὁ ὁσιώτατος ἀρχιμανδρίτης καὶ προεστὼς τῆς ἱερᾶς ἡμῶν ἐκκλησίας κῦρ Κωνστάντιος.

Πᾶσαι αὗται αἱ ἀναγραφόμεναι ἐκλογαί, μεταθέσεις, προδιδασμοί, ἃς ἐξ αὐθεντικῶν κειμένων περισυνέλεξα, φρονῶ ὅτι μέγα ἐπιχέουσι ὡς ἐπὶ τοῦ βίου τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων, οἵτινες μέλλουσι νὰ καταλάβωσιν, εἰ μὴ κατέλαβον ἔτι σελίδας τινὰς ἐν τῇ νεωτέρᾳ καὶ νεωτάτῃ Ἱστορίᾳ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἔθνους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Εἶναι Κοινοότητες, Κρήναι, Τάφοι.

Μετὰ τὰ περὶ τῆς ἑλληνικῆς κοινότητος εἰρημένα ἀνάγκη καὶ περὶ τῶν συνοίκων ἐθνῶν βραχέα τινὰ σημειώσασθαι.

Ἡ τῶν Ἀρμενίων κοινότης οὐσα ἢ ὀλιγοπληθεστέρα ἀριθμεῖ τεσσεράκοντα μόνις οἰκογενείας, ἐν αἷς καὶ τινες τοῦ καθολικοῦ δόγματος διατηρεῖ καὶ ἐκκλησίαν λαμπράν τοῦ Σταυροῦ, καὶ σχολεῖα ἀνάλογα τῆς δυνάμεως τῶν ἐγγωρίων, οἷς ὁμῶς ἐπέρχονται ἀρωγοὶ σπουδαῖοι οἱ ἐν Μεγάλῳ Ρεύματι καὶ Βεβεκίῳ, οἵτινες καὶ ἐκκλησιάζονται ἐν τῷ ναῷ τοῦ χωρίου ἡμῶν, ὡς στερούμενοι ἐκεῖ ἐκκλησίας. Τῆς ἐκκλησίας ταύτης ἡ οἰκοδομὴ χρονολογεῖται ἀπὸ πεντηκονταετίας.

Ἡ ἰουδαϊκὴ ἀριθμοῦσα περὶ τὰς πεντήκοντα οἰκογενείας, ἐν αἷς καὶ ἐμπορικῆς, συντηρεῖ συναγωγὴν καὶ σχολὴν τῶν θηλέων καλῶς κατηρτισμένην.

Ἐπὶ τέλους ἡ τῶν Ὀθωμανῶν ἔχει δζαμίον, ὅπερ κατὰ τὸν χαφὴζ Χουσεῖν ἐφένδῃ ἤγειρεν ὁ τεσκερεδζὶ Ὀσμάν ἐφένδης, οὗ ὁ τάφος ἄγνωστος. Τὴν παρὰ τὸ δζαμίον ὑπάρχουσαν μικρὰν σχολὴν ἔκτισεν ὁ ἄγας τοῦ μπάπι σααδὲτ Ἀχμέτ ἄγας, ὁ ἐνταφισθεὶς ἐν τῷ κατὰ τὸ Ἰβραχὴμ ἄγᾶ τσαῖρὶ τοῦ Σκουτάρεως (Χρυσουπόλεως) κειμένῳ δζαμίῳ. Ἐπὶ τοῦ τάφου εὑρηται χρονολογία τῆς Ἐγείρας 1066 (=1655). Ἡ μήτηρ αὐτοῦ ὠκοδομήσατο τὸ σχολεῖον τοῦ Τσεγγέλκιοῦ ἐπὶ τῆς αἰατικῆς παραλίας καὶ ἐθεμελίωσε τὸ μιμπέρ (διὰ τὸν Χατίπ) τοῦ ἐν Κάτισγα λιμᾶν δζαμίου τοῦ Σινάν πασσᾶ. Ὁ αὐτὸς Ἀχμέτ ἄγας ἐχορήγησε καὶ διὰ τὰ κηροστάσια τοῦ δζαμίου τοῦ Κουρούτσου.

Ἐν τῷ συγγραμματίῳ τοῦ Ὀθωμανοῦ *Ἐβλιά Τσελεμπί* (ἐκδ. ἀρχ. τοῦ 1259, σελ. 428) μνημονεύεται, πλὴν τοῦ δζαμίου, καὶ λουτρῶν, ἴσως ὁ νῦν σωζόμενος, ἔνδεκα δὲ οἰκίαι Ἰουδαίων, ἐκτὸς τοῦ ἁρμενικοῦ καὶ ρωμαϊκοῦ (ροῦμ) μαχαλέ, καὶ διακόσια ἐργαστήρια καὶ ἀμπελῶνες καὶ κῆποι.

ὑπὸ τὴν σχολὴν ὑπάρχει βρύσις, φέρουσα τὴν τουρκικὴν χρονολογίαν τοῦ 1092, ἥτοι πρὸ 214 ἐτῶν. Ταύτην ξηρανθεῖσαν ἐπεσκεύασαν ἐπὶ τῆς βεζιρείας τοῦ Ἀχμέτ πασσᾶ υἱοῦ τοῦ Κιοπρουλή Μεχμέτ πασσᾶ ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ, διατάξασα καὶ νέαν μετοχέτευσιν ὕδατος. Παρὰ τῇ κρήνῃ ταύτῃ ὁ βεζίρης Ἰβραχὴμ πασσᾶς κατεσκεύασεν ἐτέ-

ραν κατὰ τὸ 1141 (=1728 αὐγούστου), τουτέστι δύο ἔτη πρὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ.

Ἐτέρα ὑπάρχει κρήνη ὑπὸ τῆς ὑπωρείας τοῦ βουνοῦ, ἐφ' οὗ οἱ ἀρμενικοὶ τάφοι, ἐπὶ τοῦ χειμάρρου· ἐκτὸς δὲ ταύτης καὶ ἡ δεξαμενὴ τοῦ ἀπέναντι τῆς ἐκκλησίας ἀνδρήρου, ἣτις ἐγένετο κατὰ τὸ 1820 τὸν ἰούνιον, ὡς ἠδυνήθηεν νὰ ἐξαγάγῃ ἐκ τοῦδε τοῦ ἐπιγράμματος, ὅπερ ἦν ἐπικεχρισμένον, καὶ ὅπερ κατὰ πιστὴν ἀντιγραφὴν ἔχει ὡδε.

«Κρήνη μὲν ἦδε Σκαρλάτου Βοεβόδα Καλλιμάχου¹

πρόκειται πᾶσι τοῖς πόταις.

Φλογμὸν δὲ δίψης ἐκ ταύτης ὅσοι σβέσαν

εὐχασθαι αὐτῷ καὶ γονεῦσι . . .

χωκ' ἰουνίῳ . . . »

Ἐγένετο ἐπισκευὴ τῆς κρήνης ταύτης κατὰ τὸ 1870, ὡς δὴλον ἐκ τῶν γεγραμμένων ἐπὶ ἐτέρας πλῆκός· «εἰς δόξαν τοῦ ἁγίου Δημητρίου. Ἡ κρήνη αὕτη ἐγένετο πρῶτον εἰς τὰ 1820 ὑπὸ τοῦ μακαρίτου ἡγεμόνος Σκαρλάτου Καλλιμάχου, ἔπειτα δὲ εἰς τὰ 1870 ὑψήθη ἡ δεξαμενὴ αὐτῆς συνδρομῇ τῶν φιλοκάλων»· ἀλλ' ἤδη αὕτη εἶναι ξηρά.

Παραπλεύρως τῇ δεξαμενῇ ταύτῃ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀνδρήρου εὑρεται ἑτέρα ἀνήκουσα τῇ ἀρμενικῇ κοινότητι, καὶ ἐφ' ἧς ἀρμενιστὶ ἐπιγράφεται ταῦτα, ἅτινα μετέφρασέ μοι γνώστης τῆς γλώσσης ταύτης. «Ἀνηγέρθη αὕτη ἡ βρύσις ὑπὸ τῆς κυρίας Ναζλοῦ καὶ τοῦ συζύγου αὐτῆς Ἰωβὰτς Παπαζιὰν Πέτρου καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτῶν Μιγγιρδίτς.

¹ Περὶ τῆς τῶν Καλλιμαχῶν περιδόξου οἰκογενείας μέτρη· Σκαρλάτου Κωνσταντινουπόλεως, τόμ. Β'. σελ. 110 ἐν σημειώσει. Ὁ Σκαρλάτος δις ἡγεμόνευσε τῆς Μολδαβίας τῷ 1806 καὶ τῷ 1812, τῷ δὲ 1821 ἀμφοτέρων τῶν ἡγεμονιῶν, ὡς λέγει ὁ Σκαρλάτος. Σημειωτέον ἐνταῦθα ὅτι ἕνεκα τῶν πολλῶν εὐεργεσιῶν πρὸς τὴν ἡμετέραν γῶραν καὶ τὴν ἐκκλησίαν τῆς οἰκογενείας ταύτης, καὶ ἰδίᾳ τοῦ Ἀλεξάνδρου Καλλιμάχη, ἐπ' ὀνόματι τοῦ πατρωνος αὐτοῦ ἁγίου Ἀλεξάνδρου, κατὰ τὰ παραδεδομένα, τετίμηται καὶ τὸ ἐν τῷ δεξιῷ χορῷ παρεκκλήσιον τοῦ ἡμετέρου ναοῦ, ἐν ᾧ εὑρεται καὶ τὸ κοινοτάφιον τῆς κλεινῆς ταύτης οἰκογενείας καὶ αὐτοῦ ὑπὸ μάρμαρον, ἐφ' οὗ ἐπιτύμβιον ἐπίγραμμα ἐποίησε κατὰ τὸ 1820 ὁ ἀοίδιμος διδάσκαλος Λογάδης. Ἐπὶ Ἀλεξάνδρου τοῦ Καλλιμάχη ἐπεβράβεύθη κατὰ τὸ 1798 χρυσόβουλλον αὐθεντικὸν τῇ ἐν Μεγάλῳ Ρεύματι ἑλληνικῇ σχολῇ, ἣτις ὑφίσταται ἀπὸ τοῦ 1769, καθὰ εὑρον ἐν κώδικι παλαιῷ, δι' οὗ προαιρετικῶς διακόσια γρόσια χαρίζονται ἐνιαυσίως αὐτῇ, ποσὸν ὅπερ καὶ ὁ προκάτοχος αὐτοῦ ἡγεμὼν Σουδζος εἶχε προικοδοτήσῃ. Τὸ χρυσόβουλλον τοῦτο ἐδημοσίευσεν ὁ κ. Μ. Παρανίκας, ἐν Ἑλλ. Φιλ. Συλλ. τόμ. II'. ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἕτερα περὶ τῆς αὐτῆς σχολῆς, ἣτις γίνεται ἀντικείμενον καὶ ἄλλων προγενεστέρων καὶ μετγενεστέρων ἡγεμονικῶν καὶ πατριαρχικῶν ἐγγράφων, περὶ ὧν ἄλλοτε.

τῶν ἐνδοξοτάτων, ἠγέρθη δὲ ἡ βρύσις πρὸς μνήμην αὐτῶν τῷ 1780, ἐν Κουρούτσεσμε». Ἡ κρίνη αὕτη χάρις εἰς τὴν ἐπιμέλειαν τῶν συναίκων ἡμῶν ἀφθονεῖ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ὕδατος.

Τάφοι.

Ὅδηγὸν ἔχοντες Σκαρλάτον τὸν Βυζάντιον καὶ τὰ ἐπιτύμβια, ὧν τὰ πλεῖστα ἐξίτηλα ἐγένοντο, ἀναφέρομεν ὅτι ἐκτὸς τοῦ κοινοταφίου τῆς οἰκογενείας Καλλιμάχη, ἐξ ἧς τρεῖς κατὰ σειράν ἡγεμόνες διέπρεψαν, οἱ μὲν δύο πρῶτο υἱοί, ὁ δὲ τελευταῖος ἑγγόνος τοῦ πρώτου ἀναγορευθέντος ἡγεμόνος τῆς Μολδαβίας Ἰωάννου Θεοδωρίδου τοῦ Καλλιμάχου, μικρὸν ὑπεράνω τοῦ ναοῦ, ἐπὶ χώματος τετραπέδου εὑρίτται τὸ μνήμα τοῦ ἡγεμόνος Ἀλεξάνδρου τοῦ Μαυροκορδάτου, τρισεγγόνου τοῦ γενάρχου τῆς οἰκογενείας Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδάτου τοῦ δὲ Ἀπορρήτων. Πρὸς τούτοις ὑπεράνω τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Δημητρίου ἐτάφη καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἡγεμόνος Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντου, οὗ ὁ νεκρὸς, τὴν κεφαλὴν ἀποτετμημένης, ἠγοράσθη ὑπὸ τινος τῶν ἐκ τοῦ Κουρούτσεσμε ἐγγχωρίων Ἰουδαίων διὰ χρημάτων συγγενοῦς τοῦ φονευθέντος¹.

Τάφον ἐν τῷ παρεκκλησίῳ τοῦ ἁγιάσματος τῆς οἰκογενείας Καλλιμάχη εὑρίσκω φέροντα τὰ ἡγεμονικὰ σήματα καὶ ἔχοντα τὸδε τὸ ἐπιτύμβιον:

«Γρηγόριον κλεινὸν κατέχω κόμης, εἴ τιν' ἀκούεις,
ἐκρύντα χρυσῆς Καλλιμαχῶν γενεῆς.

Τὸν φθονερὴ μαῖρα δάμασεν νεαρὸν περ ἔοντα·
ἀλλὰ γε καὶ φθιμένου ἄφθιτόν ἐστι κλέος.

αὠδ' φεῖρουαρίου ζ'.

Ἐκτὸς τούτου σημειωτέον ἐνταῦθα ὅτι πρὸς ἄλλοις ἐγκλείονται ἐν τῷ ἡμετέρῳ ναῷ καὶ τὰ ὅσῃ τῶν γονέων καὶ προγόνων τοῦ ἄρχοντος Λογοθέτου Σταυράκη βέη Ἀριστάρχου. Ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ Ἀλκιβιάδου Ἀριστάρχου, θείου τοῦ ἄρχοντος Μ. Λογοθέτου, ἐπιγράφεται τὸ ἐξῆς ἐπίγραμμα, ποίημα τοῦ ἀοιδίμου διδασκάλου Λογάδου:

Ἐνθάδε γὰρ ἔχει Ἀλκιβιάδην, φίλον υἱά
Σταυρακίου, μεγάλη, πλὴν πυμάτου, ἐπίκλην
ὄντος Ἀριστάρχου, διαρμηνῆς ἀρίστου,
Μαίρακα μουσοπόιον καὶ Χαρίτων δὲ χάριν.
Τὸν μὲν ρ' ἀλκὴ βιησάμενος μάρψεν μόρος οἰκτρὸς·
πῶς δ' ἐγὼ αἶμ' ἔσω δακρυχέων Λογάδης.

1831 φεβρουάριος.

¹ Σκαρλάτου Βυζ. Κωνσταντινουπόλεις. Τόμ. Α', σ. 536.

Ἐπίσης τῆς Ἐριφίλης Ἀριστάρχου, συζύγου τοῦ μακαρίτου ἱατροῦ Κωνσταντίνου Καραθεοδωρή, «μεθ' οὗ ζήσασα εὐδαιμόνως ἐνικυτοῦς τρεῖς ἐτελεύτησε κατὰ τὸν εἰκοστὸν χρόνον τῆς ἡλικίας της, τῇ 27 δεκεμβρίου 1837. Μετὰ μῆνας ἑξὶ ἐτελεύτησε καὶ ἡ θυγάτηρ αὐτῆς Ἑλένη μηνῶν δεκαπέντε».

Ὡσαύτως καὶ «τῆς ἐνδοξοτάτης μεγάλης δραγομανέσσας Σοφίας Ἀριστάρχου ἐκπληρώσασθαι τὸ κοινὸν χρέος περὶ τὸ ὀγδοηκοστὸν τέταρτον ἔτος τῆς ἡλικίας της, τῇ 4 ἰανουαρίου 1863». Περὶ Ἀριστάρχων ὅρα Ἡμερολόγ. Βρετοῦ 1867.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ

B'

Νεόφυτος ὁ Ζ' ὁ ἀοίδιμος πατριάρχης ἦν Σμύρναϊος τὴν πατρίδα. Ἐπατριαρχήσας τὸ α' τῷ 1789. Ὀνομάζετο πρὶν ἢ τὸ μοναχικὸν ὑποδυθῇ σχῆμα Νικόλαος, ἐν δὲ τῇ Εὐαγγελικῇ σχολῇ τῆς Σμύρνης, ἐν ἣ τὰ ἐγκύκλια ἐξεπαιδεύθη, ἔσχε συμμαθητὴν τὸν ἀοίδιμον Κοραῖν. (Ὅρα Ἐπιστολ. Κοραῖ πρὸς τὸν πρωτοψ. Σμύρνης, σ. 36. Παρισ. 1838[Σμύρνη]). Ἦν πρότερον Μικρωνείας ἐπίσκοπος· ἐπλήρωσεν ἐν μέραι τὰς κοινὰς ἐλπίδας διὰ τῆς αὐτοῦ ρρονήσεως καὶ χρηστότητος καὶ θεοσεβείας, ἐπαινεθεὶς καὶ ὡς ἀνὴρ συνετὸς καὶ πολιτικός, καὶ πρὸς οἰκονομίαν πραγμάτων δεξιός. Μετὰ πενταετὴ πατριαρχίαν ἐξωρίσθη οὐχὶ εἰς Ἀθῶνα, ὡς λέγει ἡ πατριαρχικὴ ἱστορία, ἀλλ' εἰς Πάτμον. Ὁ δὲ Κύριλλος ὁ Λαυριώτης ἐν τῷ Πατρ. Χρονικῷ, ὅπερ ὁ φιλοπαιώτατος φίλος Γεδεών ἐξέδωκεν ἐν τόμῳ Γ' τοῦ Ἀθηναίου, λέγει τὸν Νεόφυτον εὐπατρίδην καὶ εὐέντευκτον, ἐμμέριμον διόλου καὶ Ἀργὸν πολυόμματον, ἐν τούτῳ μόνον σφκλλόμενος, ὅτι εἰς Ῥόδον λέγει ἐξορισθέντα αὐτόν. Εἰς Ῥόδον λέγει καὶ ὁ ἀπεχθὼς ἔχων αὐτῷ Σέργιος ὁ Μακραῖος ἐν τῇ κατ' αὐτὸν Ἐκκλ. Ἱστορίᾳ (Μεσαιων. Βιβλιοθ. τόμ. Γ', σελ. 388.), ὕστερον δὲ εἰς Πάτμον (σελ. 397). Ὅρα καὶ τὰ ἐν Παργασσῷ τόμ. Θ', σ. 407 ἐν σημειώσει ὑπ' ἐμοῦ σημειωμένα.

Τὸ δὲ παρὰ πόδας προσφώνημα τοῦ πατριαρχοῦ πρὸς τὴν Ἱεράν Σύνοδον καὶ τοὺς προκρίτους τοῦ Γένους, ἅμα τῇ τῷ δεύτερον ἐπὶ τοῦ θρόνου ἀναρρήσει αὐτοῦ, ἐκ τοῦ ἐν τῇ εὐαγεῖ μονῇ τῆς Πάτμου διατηρουμένου πατριαρχικοῦ αὐτογράφου μεταληφθέν, παρεχώρησέ μοι πρὸς ἔκδοσιν ὁ σεβαστάς μοι καὶ πόλυτιμος φίλος κ. Ι. Σακελλίων μετὰ τῶν ὑποσημειώσεων.

«Εσίγησα, ὦ ἱερὰ ὁμήγουρι; τῶν ἁγίων ἀρχιερέων, καὶ πανέκλαμ-
προι πρῶτιστοι τοῦ γένους, καὶ κληρὸς ὁ ἔντιμος, καὶ ὁ χριστεπώ-
νυμος τοῦ Κυρίου καὶ περιούσιος λαός· ἐσίγησα, λέγω, καὶ φυλακὴν
ἐθέμην ἐπὶ τοῦ στόματός μου, καθὼς λέγει ὁ ἱεροψάλτης Δαβὶδ¹,
ἄλλ' οὐ μέχρι παντός ἔστι μου ἡ προαίρεσις ἀμετάτρεπτος· τοῦ
Θεοῦ γὰρ ἐσμέν, διὸ καὶ ἄγει τὰ καθ' ἡμᾶς ὡς βούλεται.

«Ἐδειξεν ὁ καιρὸς τὴν προλαβοῦσαν σιωπὴν, καὶ δεικνύει τὴν ἐνε-
στῶσαν λαλίαν, τὴν μὲν σιωπὴν ὡς ἀποτέλεσμα τῆς ἐνυπαρχούσης
μοι ἀσθενείας, τὴν δὲ λαλίαν ὡς τῆς θείας χάριτος τωρινὸν δῶρον,
καὶ μὲ δίκαιον τρόπον ἐκάτερον. Θεῖον γὰρ καὶ πρῶτον μάθημα τὸ
γινώσκειν ἑκάστον ἑαυτὸν μανθάνομεν, οὐ ἔνεκεν ἐξεδόθησαν παρ' ἡ-
μῶν αἱ δύο ἐκεῖναι προλαβοῦσαι παραιτήσεις τοῦ πατριαρχικοῦ θρό-
νου, ἡ μὲν, ἵνα παρκαμυθῶμαι ἑμαυτὸν καὶ ψυχαγωγῶμαι τῇ ἀποθέ-
σει τοῦ ὄντως ἐλαφροῦ μὲν καὶ χρηστοῦ βάρους διὰ τὸν δοτῆρα Κύ-
ριον, βαρέως δὲ διὰ τὴν ἀδυναμίαν τοῦ ἀναδεχομένου· ἡ δὲ, ἵνα ὁ τῶν
θεοφόρων πατέρων κανὼν πληρωθῇ, λέγων: «Ὁ τῆς ἀρχῆς τοὺς κό-
πους διαφεύγων, καὶ τῆς παρ' ἐκείνης τιμῆς ἀμέτοχος ἔστω»².

«Ἄλλ' ἔπρεπε μὲν νὰ διατηρηθῶσιν ἀπαράβατοι καὶ ἀδιάσειστοι
καὶ ὅλως ἀκαπήλευτοι καὶ πάσης ἐκτὸς δολιότητος αἶτε παρ' ἡμῶν
πρὸς τὸν Θεὸν ἐπαγγελίαι καὶ εὐχαὶ καὶ αἱ πρὸς τὴν κοινὴν μητέρα
καὶ εὐεργέτιν ἁγίαν Ἐκκλησίαν ὑποσχέσεις, διὰ νὰ ζῶμεν ἦν ἐκου-
σίως ἐξελέξαμεν ἰδιωτικὴν ζωὴν, καὶ νὰ ἐπαναπαυώμεθα βίῳ τῷ ἀ-
πράγμονι καὶ ἐραστῇ ἡμῖν ἡσυχίᾳ, καθὼς ἐκ τούναντίου εὐκταῖον
ἦν εἰς ἡμᾶς καὶ μάλιστα ποθητὸν ἀκλόνητον καὶ ἀμετακίνητον νὰ
ἐνεργῇται καὶ νὰ διαμένη πρὸς ἀναψυχὴν ἡμῶν τὸ σωτηριῶδες καὶ
εὐπρεπέστατον ἀρχαῖον ἔθος, ὅπερ ἤρξατο ἡ ἁγία τοῦ Θεοῦ Ἐκκλη-
σία χρῆσθαι, καὶ οὐκ ἐπαύσατο πρὸς τοὺς κατὰ διαφόρους καιροὺς
προπατριαρχεύσαντας, τῇ ἀφθόνῳ πρὸς αὐτοὺς τῶν ἀναγκαίων χά-
ριτι καὶ ἐκδόσει, ὥσπερ καὶ πρὸς ἡμᾶς τοῦτο αὐτὸ πανιέροις ὑπογρα-
φαῖς καὶ σφραγίδι τοῦ κοινοῦ ἡμῖν ἐπηγγέλθη. Τοῦτο μὲν ἦν ἡμῖν
βουλευτόν, πόρρω δέ, ὡς ἔοικε, τῆς θείας προνοίας καὶ εὐδοκίας, οἷς
οἶδε κρίμασιν, ἵνα μάθωμεν ὄντως, ὅτι: «Οὐδὲ τοῦ θέλοντος οὐδὲ
τοῦ τρέχοντος, ἀλλὰ τοῦ Θεοῦ εὐδοκοῦντος»³.

«Ὅθεν εὐθὺς παρ' ἐλπίδα ἔφθασαν ἐν τῇ Πάτρει τὰ ὑψηλὰ καὶ
προσκυνητὰ θεσπίσματα καὶ ὁρισμοὶ τῶν κρατούντων, τὰ τε ἀδελ-

¹ Ψαλμ. λη', 2.

² Ἀδηλὸν ἔμοιγε οὖν τίνος τῶν πατέρων ὁ κανὼν οὗτος.

³ Ῥωμ. θ', 16.

φικὰ ὑμῶν καὶ συνοδικὰ γράμματα καὶ οἱ ἀποσταλέντες ἐκ τῆς ὑψη-
λῆς καὶ προσκυνητῆς Πόρτας, καὶ δῆλον ἐποίησαν ἡμῖν μεταπέμπε-
σθαι ἡμᾶς εἰς τὰ ἔνταῦθα, ὥστε ἀναδέξασθαι δεύτερον τὸν οἰκουμε-
νικὸν καὶ ἀποστολικὸν τοῦτον θρόνον, ὅπερ ἀληθῶς παντὶ τῷ μὴ τὴν
πεῖραν τοῦ πράγματος ἔχοντι δεκτὸν τε καὶ εὐφροσύνης παραίτιον,
ἡμῖν δὲ τοῖς διὰ πολλῶν τῆς προστασίας ταύτης πραγμάτων πα-
πειραμένοις θλίψιν ἐνεποίησεν εἰς τοσοῦτον, ὥστε κατὰ κρημνῶν ἡμᾶς
αὐτοὺς ῥίψαι. Ἀλλ' ἵνα μὴ προσκρούσωμεν ἀβούλως τῇ ὑπερεχούσῃ
ὑψηλῇ καὶ προσκυνητῇ ἀρχῇ, εἰς ἣν πειθαρχεῖν ἀφευκτον, ἀλλὰ δὴ
καὶ τῇ κοινῇ καὶ αἰδεσίμῳ ἡμῶν μητρὶ ἀγίᾳ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλη-
σίᾳ, ἥς πόρῳ ζῆν χριστιανικῶς ἀδύνατον, εἰς ἑαυτοὺς ἐλθόντες ἔφη-
μεν:—Ἡ ὑψηλὴ ἀρχὴ ἐπιτάττει, καὶ τίς αὐτῇ ἀντιστήσεται; καί,
ὁ φησὶ τις: «Λέων ἐρεύξεται, καὶ τίς οὐ φοβηθήσεται;»¹. Ἡ κοινὴ
καὶ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία, ἡ ἱερὰ καὶ σεβασμιωτάτη σύνοδος δωρεῖ-
ται² καὶ προσκαλεῖ, καὶ τίς, τέκνον αὐτῆς ὀρθόδοξον ὄν, ἀπειθήσει αὐ-
τῇ;—Ἐμνήσθην τοῦ διὰ τοῦ Ἀποστόλου εἰπόντος: Πᾶσα ψυχὴ
ὑπερεχούσαις ἐξουσίαις ὑποτασσέσθω³, καὶ ἔμελλον συσταλῆναι;
ἢ ποῖαν ἂν ἔσχον ἀπολογίαν αὐτῷ, παρακούων τῷ τὰς ἐντολὰς δι-
δόντι τῆς εὐνομίας, καὶ τὰ πάντα μετασκευάζοντι⁴, κατὰ τὴν θείαν
αὐτοῦ εὐδοκίαν καὶ θέλησιν; Διὰ τοῦτο ἐπιθυμητὴ μὲν ἡμῖν ὑπῆρ-
χεν ἡ ἡσυχία, καὶ ὁ ἐκτὸς πραγμάτων βίος αἰρετώτερος, ἀλλὰ καὶ
τοῦ Κυρίου ἐντελλομένου διὰ τοῦ Ἀποστόλου: «Μηδένα τὸ ἑαυ-
τοῦ ζητεῖν μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸ ἕτερον ἕκαστον⁵, καὶ τὰ χεῖριστα
ἐπαπειλοῦντος διὰ τοῦ προφήτου τοῖς παρακούουσιν (φησὶ γάρ: «κα-
θὼς ἀπώσασθέ με τοῦ εἶναι ἡγουμένους τοῦ λαοῦ μου καὶ ἄρχοντας,
οὕτω καὶ γὰρ ἀπώσωμαι ὑμᾶς τοῦ εἶναι ὑμῶν εἰς βασιλεῖα»)»⁶, τίνες
εἶχομεν γενέσθαι, καὶ ποῦ τραπέσθαι, εἰμὴ δοῦναι νῶτον εὐπειθῇ καὶ
ἄραι τὸν ζυγὸν τοῦτον ἐπὶ τὸν τράχηλον ἑαυτῶν, ἄλλως τε μέλλον-
τες ἔχειν αὐτὸν ἀντιλήπτορα, προστατὴν τε καὶ ὑπερασπιστήν, ὥς
ἐπαγγέλλεται: ἐγὼ ἔσομαι μεθ' ὑμῶν λέγων, καὶ ἐάν μου ἀκούσητε,
ἵσταμένου ἐπὶ τὴν θύραν καὶ κρούοντος, εἰσελεύσομαι εἰς τὸν οἶκον

¹ Ἀμὼς γ', 8.

² Ἰσως: διορίζεται.

³ Ῥωμ. ιγ', 1.

⁴ Ἀμὼς ε', 8.

⁵ Α' Κορινθ. ι', 24.

⁶ Οὐκ οἶδα τίνος τῶν προφητῶν ἡ ῥῆσις.

ὕμῳν καὶ δειπνήσω μεθ' ὑμῶν, ὡς ἐν τῇ κατὰ Ἰωάννην ἱερᾷ Ἀποκαλύψει εἶπεν ὁ Κύριος ;¹.

«Τοιαῦται μὲν οὖν καὶ ἀπειλαὶ τοῖς ἀπειθοῦσι, τοιαῦτα τὰ ἐπιτίμια τοῖς παραβαίνουσιν, ὥστε καὶ πᾶσαν ψυχὴν λιθίνην τε καὶ ἄδαμαντίνην δύνασθαι ὡς κηρὸν τήκειν, καὶ ὡς ζύμην μαλάττειν. Διὰ τοῦτο, ὦ ἱεροὶ ποιμένες καὶ τῆς ἱερᾶς τοῦ Χριστοῦ μάνδρας συμποιμένες, ὦ ποιμνιον λογικὸν καὶ τοῦ ἀρχιποιμένου ἀξίου Χριστοῦ, ὑπακούψαμεν αὐθις τὸν αὐχένα τῷ βουλήματι αὐτοῦ, καὶ πάρεσμεν αὐθις, ὡς ὁρᾶτε, καὶ ἔχετε ἡμεῖς ἱσταμένους ἐπὶ τὴν ὑψηλὴν ταύτην πατριαρχικὴν καὶ οἰκουμενικὴν περτωπὴν, φέροντας ἐπὶ τοὺς ἀδυνάτους ἡμῶν ὤμους τὸν πνευματικὸν καὶ ἐπίμοχθον ὅμως κλοιώδη κόσμον, καὶ διὰ τῶν ἱερῶν τούτων κωδῶνων πᾶσαν ψυχὴν εὐσεβῶν διανιστῶντας τοῦ γενέσθαι ἐν ἀκοῇ καὶ ὁράσει ὅτι πάρεσμεν αὐθις ὑπακούοντες τῷ οὕτως εὐδοκήσαντι Θεῷ, καὶ τῇ ὑψηλῇ καὶ ὑπερτάτῃ Πόρτᾳ, αὐθις ἡμεῖς ἐλεησάσῃ, καὶ τρίτον τῇ πνευματοφόρῳ καὶ ὀρθοδόξῳ ἡμῶν Ἐκκλησίᾳ ταῦτα βουλευσαμένη ὑπακούσαντες, χαίρειν εἶπομεν τοῖς βουλευμασι καὶ θελήμασιν ἡμῶν· ἐδεξάμεθα ἀνὰ χεῖρας τὴν ἄνωθεν καταβαίνουσαν ποιμαντικὴν ταύτην ῥάβδον, τὴν δεσποτείαν ὅπως οὖν ὑποσημαίνουσιν, πολλοὺς δὲ τῷ ὄντι παρέχουσιν τῷ ἀνδεχομένῳ κινδύνους ἐν ταῖς τοῦ καιροῦ περιστάσεσι, καὶ πολλῶν δεσποτείαν ὑποτάττουσαν, ἵνα μὴ παύσωμεν ἀγρυπνοῦντες ἐν ὧσιν ἀπόκειται ἡμῖν τὸ δοκεῖν ποιμαίνειν, ὥστε «γενέσθαι τοῖς πᾶσι τὰ πάντα, ἵνα τινὰς, εἰ καὶ μὴ πάντας, κερδήσωμεν»².

«Παρητησάμεθα οὖν τὸ ὅπως οὖν ἐλεύθερον καὶ ἀτάραχον τοῦ βίου, τὸ μὴ λόγον ὀφείλειν κατὰ τὴν κρίσιν ἐκάστου, μηδὲ πραγματείαις ὑποκεῖσθαι τοῦ διδόναι καὶ λαμβάνειν, ἐξ ὧν ἀναφύονται αἱ ζάλαι καὶ τρικυμῖαι, καὶ τὸ μέγιστον αἱ ἀφόρητοὶ δυστυχίαι, καὶ τὸ χειρότερον τὸ ἄδηλον ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνει τὸν προσπατεύοντα, ἀλλὰ πεποιθότες τῇ θεῇ εὐδοκίᾳ καὶ τῇ τῆς ἐκυτοῦ ψυχῆς προθυμίᾳ εἰς τὸ ποιεῖν δουλικῶς ἅπαν ὅσον ὀφείλομεν τῇ κραταιοτάτῃ ἀρχῇ ; ὡς φθάσαντες τοῖς πράγμασιν ἐδείξαμεν ἐπὶ τὸ ἄρχειν ἀπὸ τοῦ ἄρχεσθαι μεταβαίνομεν, καὶ προστρέχομεν προσπίπτοντες εἰς τὴν κραταιὰν καὶ ἀκαταγώνιστον δύναμιν τοῦ οὕτω τὰ καθ' ἡμεῖς εὐδοκήσαντος, καὶ «τὴν δύναμιν αὐτοῦ ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦσθαι» εἰπόντος³, ἐκλιπαροῦντες θερμῶς ὅλην ψυχῇ ἀξιοὶ γενέσθαι, ἔχοντες συν-

¹ Ἀποκ. γ', 20.

² Α' Κορινθ. ι', 20-22.

³ Β' Κορινθ. ιβ', 9.

ευχομένους καὶ συνικετεύοντας ἄπασαν τὴν θεοφρούρητον ὁμήγουριν
 τῶν πανιερωτάτων καὶ συναδελφῶν ἁγίων ἀρχιερέων, καὶ τὸ σύστημα
 πάντων τῶν παρευρεθέντων καὶ συνελθόντων εὐσεβῶν χριστιανῶν,
 ὥστε ὧν αἰτούμεν καὶ χρήζομεν ἄξιοι γενέσθαι, καὶ χεῖρας αἴροντες
 ἱκέτιδας μιᾷ φωνῇ καὶ γλώττῃ ἐπικαλούμεθα λέγοντες:—ὦ Υἱὲ καὶ
 Λόγε τοῦ Θεοῦ, οὗτινος τῷ παναγίῳ αἵματι ἐξηγοράσθη πᾶσα ψυχὴ
 εὐσεβῶν, ἄγεται δὲ καὶ οἰκονομεῖται τὸ πᾶν τῇ πανσθενεῖ σου δυνάμει,
 καὶ οἷς οἶδας καιροῖς καὶ χρόνοις μεταποιῶν εἰς τὸ κρεῖττον τὰ πάντα,
 ὁ καὶ ἐμὲ τὸν ταπεινὸν καὶ ἀνάξιον δοῦλόν σου μεταγαγὼν καὶ ἐπὶ
 τὴν ποιμαντικὴν ταύτην περιωπὴν ἀνυψώσας, ὥστε ἀφ' ὑψηλοῦ βοᾶν
 καὶ λέγειν: «αὕτη ἡ ἀλλοίωσις τῆς δεξιᾶς τοῦ ὑψίστου»¹, σοῦ δέομαι
 καὶ θερμῶς παρακαλῶ, ἐπάκουσον ἐν τῇ ὥρᾳ ταύτῃ τῆς φωνῆς τῆς
 δεήσεώς μου. Ὁδήγησον εἰς πᾶν ἔργον ἀρεστὸν τῷ θελήματί σου τῷ
 ἁγίῳ. Συνέτισόν με τοῦ ποιεῖν τὸ θέλημά σου, καὶ ἄξίως καὶ θαρέ-
 στως οἰκονομεῖν τὸν λαόν σου. Χάρισαι ζωὴν πολυχρόνιον, κράτος
 ὑπέρτατον εἰς τοὺς ὑψηλοτάτους καὶ εὐμενεστάτους ἡμῶν αὐθέντας,
 καὶ διατήρησον αὐτοὺς ἐν παντὶ καιρῷ ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ, ἀνωτέ-
 ρους πύξης προσβολῆς ἐναντίας, καὶ ὡς φλόγα πυρὸς πᾶσι τοῖς ἐπερ-
 χομένοις αὐτοὺς ἀνάδειξον, ἵνα δι' αὐτῶν διεξάγῃται ἐν πάσῃ ἡσυ-
 χίᾳ τε καὶ ἀνέσει ὁ ὑποκείμενος ἄπας καὶ περιούσιος λαός. Διατήρη-
 σον ἐν ὑγείᾳ ἀμεταπτώτῳ, καὶ διαφύλαξον ἀμετάτρεπτον καὶ ἀναλ-
 λοίωτον τὸν ζῆλον καὶ προθυμίαν τῶν ἐνδημούντων ἀρχιερέων, εἰς
 διεξαγωγὴν παντὸς τοῦ χριστωνύμου σου πληρώματος, εἰς αὐξήσιν
 καὶ εἰρηνικὴν κατὰστασιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς οἰκονομίας καὶ διοι-
 κήσεως. Περιχράκωσον τῇ δυνάμει σου, καὶ εὐπαρρησιαστούς ἀνάδει-
 ξον τῇ διὰ βίου παντὸς πίστει καὶ εὐπειθείᾳ πάντας τοὺς ἐν εὐσε-
 βείᾳ σεμνυνομένους πανεκλαμπροτάτους ἡγεμόνας, τοὺς ἐνδοξοτάτους
 καὶ εὐγενεστάτους ἄρχοντας καὶ πρωτίστους τοῦ γένους, ἵνα ζήλω
 τῆς εὐσεβείας καὶ ὀρθοδοξίας ἀγωνίζωνται καὶ ἀντιπαρατάττωνται
 εἰς ἅπαν ἀντίξουν τῶν κατὰ τῆς ἁγίας σου Ἐκκλησίας ἐπερχομένων.
 Εὐλόγησον καὶ πλεόνασον πᾶσαν ἐμπορείαν τῶν ἐντίμων πραγματευ-
 τῶν, καὶ πᾶσαν ἐργασίαν τῶν εὐλογημένων ρουφετίων παντὸς τοῦ
 χριστωνύμου λαοῦ σου, ἵνα ἔχοντες αὐτάρκειαν περισσεύωσιν εἰς ἀν-
 τίληψιν καὶ βοήθειαν τῶν ἐνδεῶν καὶ ἀπόρων τῆς Ἐκκλησίας σου,
 καὶ προκόπτωσιν εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν καὶ σωτήριον. Ἐνωσον ποιμέ-
 νας καὶ συμποιμένους, καὶ ἅπαντας τοὺς ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου τῷ ἁγίῳ
 καυχωμένους καὶ σεμνυνομένους, τῷ συνδέσμῳ τῆς εὐαγγελικῆς σου

¹ Ψαλμ. σς', 10.

ἀγάπης, ἵνα ἐν αὐτῇ γνωρίζομεθα ὅτι σοῦ ἐσμέν μαθηταί, καὶ ταύτην τὴν ζωὴν διανύοντες εἰρηνεύωμεν κατὰ τὸ σὸν θέλημα. ὅπως ἐλπίζωμεν ἀδυστάκτως ἀξιωθῆναι τῶν ἐπηγγελμένων σου ἀγαθῶν, χάριτι σοῦ τοῦ μονογενοῦς Υἱοῦ καὶ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, καὶ τοῦ ἀνάρχου σου Πατρός, καὶ τοῦ παναγίου καὶ συναϊδίου Πνεύματος, τῆς ὁμοουσίου ἀδιακρίτου καὶ τριςυποστάτου Θεότητος ἧς πρέπει πᾶσα δόξα τιμὴ καὶ προσκύνησις εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ

Γ'.

Τὸ πατριαρχικὸν ὑπόμνημα, περὶ οὗ γίνεται ὁ προσήκων λόγος ἐν τῇ 71 σημειώσει ἔχει ὧδε:

• Ἐπειδὴ ὁ πανιερώτατος μητροπολίτης Μηθύμνης, συναδελφὸς ἡμῶν ἀγαπητὸς κύρ Διονύσιος, ἀποκατασταθεὶς παρὰ τῆς Ἐκκλησίας ἐν ἐκείνῃ, τῇ ἐπαρχίᾳ γνήσιος καὶ νόμιμος ποιμὴν, ἐπολιτεύσατο ἀξίως κατὰ τὸ ἀρχιερατικὸν ἐπάγγελμα, οἰκονομήσας μέχρι καιροῦ πρεπόντως τὰ τῆς ἐπαρχίας ἐκείνης· ἀλλὰ πρὸ πέντε χρόνων, κρίμασιν οἷς οἶδε Θεός, νόσῳ βαρυτάτῃ περιπεσὼν, ἔπαθε καιρίως καὶ κατήνησεν εἰς ἡλιθιότητα νοός, τοῦτο δὲ τὸ νόσημα καταμχθοῦσα ἡ ἐκκλησία ὡς λίαν ἐπιβλαβὲς ἐκείνῳ καὶ ἐπιζήμιον πρὸς τὰς ψυχὰς τῶν ποιμαινομένων παρ' αὐτοῦ εὐσεβῶν καὶ ὁρθοδόξων χριστιανῶν, ἔσπευσεν οἰκονομήσαι καὶ θεραπευθῆναι, καὶ πρὸ χρόνων προσεκαλέσατο ἐνταῦθα εἰς βασιλεύουσαν καὶ ἀπεκχτέστησεν ὑπὸ διαίτη καὶ ἐπισκέψει ἀξιολόγων καὶ πεπαιδευμένων ἰατρῶν, ὑφ' ὧν καὶ ἐπισκεφθεὶς οὐ μικρὸν καὶ περιποιηθεὶς οὐδὲν ὠφελήθη, καὶ ἀντὶ ἐπὶ τὸ κρεῖττον προέβη ἐπὶ τὸ χεῖρον, καὶ οὕτως οἶονεὶ ἀναισθητῶν ὑπεχώρησεν ἐντεῦθεν καὶ ἀπῆλθεν αὐτὸς ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ αὐτοῦ, ἡ Ἐκκλησία δὲ αὐτὸς φιλανθρωπευομένη ἐπ' αὐτῷ καὶ βουλομένη κατὰ συμπάθειαν τὴν ἀνάκλησιν τῆς τελείας ὑγείας αὐτοῦ, διωρίσατο ἀπελθεῖν εἰς τὴν Χίον, ὅπου καὶ ἀπελθὼν καὶ ἐπισκεφθεὶς παρὰ τῶν ἐκεῖ ἀξιολόγων ἰατρῶν, οὐ μόνον οὐδὲν ὠφελήθη, ἀλλὰ καὶ χείρων τῆς εἰς τὸ ἐξῆς ἀνέσεως ἐκείνου καὶ ἡσυχίας καὶ τῶν ἐκείνῃ τῇ ἐπαρχίᾳ εὐλογημένων χριστιανῶν, καὶ κατὰ χρέος ἀπαραίτητον φροντίζουσα τῆς ἐπ' ἀγαθῷ ἀποκαταστάσεως καὶ τῆς ψυχικῆς σωτηρίας, ἔγραψεν ἐκείνῳ διὰ κοινῆς σκέψεως δοῦναι οἰκαιοθελῶς τὴν παραιτήσιν αὐτοῦ· ἐκεῖνος δὲ ὁμῶς τοιοιυτοτρόπως πάσχων, οὐκ ἠδυνήθη διακρίναι τὸ βλάπτον τοῦ συμφέροντος, ἀλλ' οὐδὲ οἱ περὶ αὐτὸν ἄνθρωποι αἰσχροκερδοῦντες καὶ κακοβούλως θέλοντες διοικεῖσθαι τὴν ἐπαρχίαν

ἐκείνην τοιουτοτρόπως ἀκαταστάτως, ὥς γίνεσθαι διὰ τὰς κατα-
 χρήσεις αὐτῶν ἀρπαγᾶς, ἀδικίας τε καὶ παρανομίας, εἰς τοσοῦτον
 προήχθησαν τόλμης, ὥστε ἐμποδίσαι τὴν ἐκδοσιν τῆς ἐκείνου παραι-
 τήσεως καὶ ἀποστολὴν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν· καὶ ἐπειδὴ ἐκ τῶν τοι-
 οῦτων συνέβαινον ὁσημέραι θλίψεις πρὸς τὰς ψυχὰς τῶν ἐκεῖ χρι-
 στιανῶν καὶ συνεχεῖς ἐνοχλήσεις πρὸς αὐτὴν τὴν Ἐκκλησίαν, διὰ
 τοῦτο ἀπεφάνθη γνώμη κοινῇ καὶ συναδικῇ ἀπομακρυνθῆναι τὴν
 ἐκείνου ἱερότητα τῆς τοιαύτης ποιμαντορικῆς προστασίας, καὶ χει-
 ροποιηθῆναι ἀντ' ἐκείνου ἕτερον γνήσιον, νόμιμον καὶ κανονικὸν ἀρ-
 χιερέα, ἀβλαβεῖς ἔχοντα τὰς ὁρέας, ἐπισκεπτόμενον δὲ καὶ γηρο-
 κομοῦντα τὸν εἰρημένον προκατόχον αὐτοῦ. Καὶ ἐπειδὴ διὰ τὰς ἀνω-
 τέρω αἰτίαις ἡ ρηθεῖσα ἁγιωτάτη μητρόπολις Μηθύμνης ἀμυρεῖ τῷ
 ἁλίου πνευματικοῦ αὐτῆς προστατοῦ, ἡμεῖς οἱ ἐνδημοῦντες ἀρχιε-
 ρεῖς, προτροπῇ καὶ ἁδείᾳ τοῦ παναγιωτάτου καὶ σεβασμιωτάτου
 ἡμῶν αὐθέντου καὶ δεσπότη, τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κυρίου
 κυρίου Νεοφύτου, συνελθόντες ἐν τῷ κατὰ τὸν Κουρούτζεσμεν ἱερῷ
 ναῷ τοῦ τιμίου ἐνδόξου προφήτου Προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου,
 καὶ ψήφους κανονικᾶς προβαλλόμενοι εἰς εὐρεσιν καὶ ἐκλογὴν ἁλίου
 καὶ ἀρμοδίου προσώπου τοῦ ἀναδεχομένου τὴν ἀρχιερατικὴν προστα-
 σίαν καὶ ποιμαντορικὴν ράβδον τῆς ἁγιωτάτης ταύτης μητροπόλεως,
 πρῶτον μὲν τιθέμεθα τὸν πανοσιώτατον ἐν ἱερομονάχοις κὺρ Πανά-
 ρετον, τὸν καὶ πρότερον ἀρχιδιάκονον τῆς ἁγιωτάτης μητροπόλεως
 Ἐφέσου, δεύτερον τὸν Ἀνθιμον, καὶ τρίτον τὸν Μακάριον, ὧν τὰ
 ὀνόματα κατεστρώθη ἐν τῷδε τῷ ἱερῷ κώδικι τῆς ἀγίας τοῦ Χριστοῦ
 Μεγάλης Ἐκκλησίας εἰς διηνακῇ ἐνδειξιν καὶ μόνιμον παράστασιν,
 ἐν ἔτει σωτηρίῳ ρωα' κατὰ μῆνα μάϊον ἐπινεμύσεως τετάρτης.

† Ἡρακλείας Μελέτιος, ἔχων καὶ τὴν γνώμην τοῦ ἁγίου Ἐφέσου Σαμουήλ.

† Κυζίκου Ἰωακείμ. † Νικομηδείας Ἀθανάσιος. † Νικαίας Καλλίνικος.

† Χαλκηδόνος Ἰερεμίας. † Δέρκων Μακάριος. † Θεσσαλονίκης Γεράσιμος.

† Μεσημβρίας Ζαχαρίας. † Προύσης Ἀνθιμος. † Λαρίσης Διονύσιος.

† Ἀγγύρας (οὕτω) Ἰωαννίκιος.

Δ'.

Ἰσον ἀπαράλλακτον τοῦ σιγίλλιον τῆς ἐξαρχίας Τριπολιτζᾶς
 ἐρωθείσης αὐθις μετὰ τῆς ἁγιωτάτης ἐπισκοπῆς Ἀμυκλῶν.

ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ ἐλὼ Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως
 Νέας Ρώμης καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης.

«Οὐ δέον ἀμελεῖν καὶ παρορᾶν τοὺς προστασίαν κοινῶς εἰληφότας

πραγμάτων, εἴτε ἐκκλησιαστικῶν εἴτε πολιτικῶν καὶ παραβλάπτειν τὰς προσαγομένους αὐτοῖς εὐλόγους αἰτήσεις καὶ παρακλήσεις, ἀλλ' εὐμενῶς προσδεχομένους ἐπάγειν τὰς ἀποράσεις, καὶ τοῖς μὲν πολιτικοῖς πολιτικάς, τοῖς δὲ ἐκκλησιαστικοῖς ἐκκλησιαστικάς, νομίμους καὶ προσφόρους, καὶ πληροῦν κατ' ὁρεῖλήν ἀπαραίτητον τὰς δικαίας αἰτήσεις αὐτῶν, καὶ ἀνορθοῦν τὰ πεπτωκότα, καὶ θεραπεύειν τὰ πεποννηκότα, καὶ πάντῃ τρόπον πραγματεύεσθαι τὴν ὠφέλειαν τούτων καὶ λυσιτέλειαν. Εἰ γὰρ καὶ οὗτοι ἀμελῶς περὶ τὰ τοιαῦτα διέκειντο, ἦν ἰδεῖν τῷ βουλομένῳ τὰ πολλὰ τῶν καλῶν ἀφανιζόμενα, καὶ εἰς φθορὰν ὁσημέρῃ κατολισθαίνοντα. Διὸ καὶ ἡ καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλη Ἐκκλησία, κατὰ τὴν τοῦ κυροῦ καὶ τὴν τῶν πραγμάτων χρείαν οἰκονομεῖν οἶδε τὰ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν αὐτῆς τελοῦντα, καὶ μεταρρυθμίζειν [καὶ] μαθιστᾶν, καὶ τὴν τούτων διοίκησιν καὶ ἐξουσίαν ἐπιτρέπειν ὅτε μὲν ἐνί, ὅτε δὲ ἄλλῳ, κατὰ τὰ αἴτια καὶ τὰς περιστάσεις, σκοπὸν ἔχουσα τὸ νόμιμον, καὶ συμφέρον, καὶ τὸ ἀνετον τῶν προσαγομένων αὐτῇ εὐλόγους τὰς αἰτήσεις καὶ δικαίας τὰς παρακλήσεις, καὶ αὐθεντικῶς οἷον εἰπεῖν καὶ ὑπεροχικῇ ἐξουσίᾳ, καὶ μὴν καὶ διὰ τῆς συνήθους αὐτῆς προνοίας ἀνακαλοῦσα, καὶ κατὰ χῶρον ἴδιον καὶ ἀρχαῖον ἐπανάγουσα καὶ ἀποκαθιστῶσα οὐκ ἀπαναίνεται, ὥς καὶ τοῦ παρόντος ἔγνω ποιήσασθαι. Ἐπειδὴ τοιγάρουν καὶ ἡ πολιτεία Τριπολιτῖς λεγομένη καὶ καιμένη κατὰ τὴν Πελοπόννησον, ἐκ χρόνων ἀμνημοναύτων τετίμηται ἰδιασμένως τῇ ἐπωνυμίᾳ πατριαρχικῆς ἐξάρχικας, ὑποκαιμένη τῷ καθ' ἡμᾶς ἀγιωτάτῳ πατριαρχικῷ, ἀποστολικῷ τε καὶ οἰκουμενικῷ θρόνῳ, καὶ ὑπ' αὐτοῦ μόνου διαξαγομένη, μηδένα ἔχουσα τὸν ἐν αὐτῇ ἀρχιερατικῶς προϊστάμενον κυριαρχικῇ ἐξουσίᾳ, ἀλλ' ἀπὸ κυροῦ εἰς καιρὸν ἐπετρέπετο ἡ διοίκησις αὐτῆς, καὶ ἡ πνευματικὴ ἐπίσκεψις τῶν ἐν αὐτῇ κατοίκων εὐλογημένων χριστιανῶν ἱερωμένων καὶ λαϊκῶν, ἐπιτροπικῶς ἐκ τῶν ἀρχιερέων τῆς Πελοποννήσου, ποτὲ μὲν τῷ ἱερωτάτῳ μητροπολίτῃ Χριστιανουπόλεως, ἄλλοτε δὲ τῷ Ὠλένης, καὶ ἄλλοτε ἄλλῳ· πρὸ χρόνων δὲ ἐπιτέτραπται καὶ τῷ θεοφιλεστάτῳ ἐπισκόπῳ Ἀμυκλῶν, ὡς πλησιοχώρῳ, ἅτε δὴ συνημμένοις τοῖς ὁρίοις τῆς ἐπισκοπῆς αὐτοῦ διὰ πατριαρχικῶν καὶ συνοδικῶν γραμμάτων· μετὰ παράτασιν δὲ καιροῦ τινος, προβιβασθέντος τοῦ κυριάρχου αὐτῆς ἱερωτάτου μητροπολίτου Λακεδαιμονίας κὺρ Δαυιδ εἰς τὸν θρόνον τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως Νικαίας, καὶ ἀντ' ἐκείνου ἀποκατασταθέντος ἐν τῇ ἀγιωτάτῃ μητροπόλει Λακεδαιμονίας τοῦ ἤδη ἱερωτάτου μητροπολίτου Λακεδαιμονίας, ὑπερτίμου καὶ ἐξάρχου πάσης Πελοποννήσου,

συναδελφοῦ ἡμῶν ἀγαπητοῦ κυρ Χρυσάνθου, λόγος προὔτεθη συνο-
 δικῶς παρὰ τινων τῶν ἐνταῦθα προκρίτων προσηλωθῆναι τὴν πα-
 τριαρχικὴν ἐκείνην ἐξουσίαν αὐτῇ τῷ ἁγιωτάτῃ μητροπόλει, ὡς οὐ
 μόνον λίαν ἐπωφελές καὶ συμφέρον, ἀλλὰ καὶ ἀναγκαῖον ἐφ' ἡσυχίᾳ
 καὶ ἀνέσει τῆς τε ἐκείνου ιεροῦτητος καὶ τῶν ἐν αὐτῇ κατοίκων εὐ-
 σεβῶν· καὶ οὕτω διὰ πολλῶν αὐτῶν λόγων καὶ πολυειδῶν προβλη-
 μάτων καὶ θερμῶν παρακλήσεων, κέκριται γνώμη κοινῇ καὶ συνοδικῇ,
 κατὰ τὰ προβλήματα, ἀποσπασθῆναι τὴν πατριαρχικὴν ἡμῶν ταύ-
 την ἐξουσίαν τῆς ἁγιωτάτης ἐπισκοπῆς Ἀμυκλῶν, καὶ ἀφαιρεθῆναι
 τὴν ἀρχιερατικὴν προστασίαν καὶ πνευματικὴν ἐπίσκεψιν τῆς αὐτοῦ
 θεοφιλείας, καὶ προσηλωθῆναι τῇ ἁγιωτάτῃ μητροπόλει Λακεδαιμο-
 νίας ἐπὶ τῷ διοικεῖσθαι ἀρχιερατικῶς ὑπὸ τῆς ἐκείνου ιεροῦτητος,
 κατὰ τὴν περίληψιν τοῦ ἀπολυθέντος τῆνικαῦτα πατριαρχικοῦ ἡμῶν
 καὶ συνοδικοῦ γράμματος. Ἀλλ' ἐπειδὴ, κατὰ τε τὸν ὀρθὸν σκοπὸν
 τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὰ πολυειδῶς προβλήματα τῶν δεηθέντων, οὐκ
 ἀπέδωκαν αἰσίως τὰ πράγματα, ἅτε δὴ ἀναφυέντων οὐκ ὀλίγων τῶν
 σκανδάλων μεταξὺ κυριάρχου, καὶ ἐπισκόπου, καὶ τῶν ἐν αὐτῇ εὐ-
 σεβῶν, ἀλληλομαχούντων διηνεκῶς, καὶ δυσανασχετούντων ἐπὶ τῇ
 μεταρρυθμίσει τῆς πνευματικῆς αὐτῶν διοικήσεως καὶ ἀρχιερατι-
 κῆς προστασίας, παμπληθεῖς ταραχαὶ καὶ ἀκαταστασίαι, θλίψεις
 τε καὶ ζημίαι συνέβαινον ἑκατέροις· καὶ γὰρ ἡ ἐκείνου ιεροῦτης οὐκ
 ἐπαύσατο ποτνιῶμενος, γράφων τὰ ὁσημέραι συμβαίνοντα αὐτῷ,
 καὶ ἐξιστορῶν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν μηδεμίαν ὠφέλειαν γίνεσθαι
 αὐτῷ ἐξ αὐτῆς τῆς πατριαρχικῆς ἐξουσίας· τὰ αὐτὰ δὲ καὶ οἱ ἐν
 αὐτῇ χριστιανοὶ ιερωμένοι καὶ λαϊκοὶ συνεχῶς διὰ κοινῶν ἐνυπο-
 γράφων ἀναφορῶν, δεόμενοι θερμῶς καὶ ἐξαιτούμενοι τὴν ἀποκα-
 τάστασιν τῆς πατριαρχικῆς ταύτης ἐξουσίας ὑπὸ τὴν πνευματι-
 κὴν διοίκησιν καὶ ἀρχιερατικὴν προστασίαν τοῦ εἰρημένου θεοφιλε-
 στάτου ἐπισκόπου Ἀμυκλῶν, συναδελφοῦ ἡμῶν ἀγαπητοῦ κυρ Νικη-
 φόρου, ἵνα διεξάγωνται καὶ οἰκονομῶνται ὑπ' αὐτοῦ ἀρχιερατικῶς,
 ὡς καὶ πρότερον, ἅτε δὴ διεκρίναντες εὐχάριστοι ἐπὶ τῇ πνευματικῇ
 αὐτοῦ ἐπισκέψει, προβαλλόμενοι τε καὶ ἄλλα αἵτια ἀπαιτοῦντα κατ'
 ἀνάγκην τὴν ἀδιάσπαστον ἑνωσιν αὐτῆς τῆς πατριαρχικῆς ἐξουσίας
 μετὰ τῆς ἁγιωτάτης ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμυκλῶν. Ταύτη τοι ἔγνωμεν,
 γνώμη κοινῇ καὶ συνοδικῇ, κατὰ πρόνοιαν ἐκκλησιαστικὴν ἐπινεῦσαι
 ταῖς κοιναῖς αὐτῶν ἐνθέρμοις παρακλήσεσι, καὶ ἀποκαταστήσαι αὐ-
 θις τὴν πατριαρχικὴν ταύτην ἐξουσίαν τῆς Τριπολιτζᾶς ὑπὸ τὴν
 πνευματικὴν ἐπίσκεψιν καὶ ἀρχιερατικὴν προστασίαν τοῦ αἰεὶ θεοφι-

λεστάτου ἐπισκόπου Ἀμυκλῶν, καὶ διευθετῆσαι κηδεμονικῶς τὰ ἐπι-
 κείμενα αὐτῇ τῇ πατριαρχικῇ ἐξουσίᾳ αὐλικὰ χρέη, καὶ ἀφελεῖν
 ἀπὸ τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως Λακεδαιμονίας εἰκοσιπέντε πρυ-
 γία τῶν ἁσπρῶν, καὶ προσθεῖναι τῇ ἀγιωτάτῃ ἐπισκοπῇ Ἀμυκλῶν,
 οἰκονομοῦντες πρεπόντως τε καὶ δικαίως τὰ συμφέροντα ἐκατέρᾳ
 ἐπαρχίᾳ. Τούτου χάριν καὶ γράφοντες ἀποφαινόμεθα συνοδικῶς μετὰ
 τῶν περὶ ἡμᾶς ἱερωτάτων ἀρχιερέων καὶ ὑπερτίμων, τῶν ἐν ἀγίῳ
 Πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῶν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, ἵνα ἡ ῥη-
 θείσα πατριαρχικὴ ἡμῶν ἐξουσία τῆς Τριπολιτζᾶς, εἴη καὶ λέγῃται
 καὶ παρὰ πάντων γινώσκῃται πατριαρχικὴ μὲν ἐξουσία, ὡς ἐκ πα-
 λαιοῦ, ὑπάρχει δὲ ἀείποτε ἡνωμένη ἀναφαιρέτως καὶ ἀναποσπάστως
 καὶ συνημμένη τῇ ἀγιωτάτῃ ἐπισκοπῇ Ἀμυκλῶν, διεξαγομένη τε
 εἰς ἅπαντα τὸν αἰῶνα καὶ διακυβερνωμένη ἀρχιερατικῶς ὑπὸ τοῦ
 αἰεὶ θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου Ἀμυκλῶν τῶν δὲ προγενομένων πα-
 τριαρχικῶν καὶ συνοδικῶν γραμμάτων, τῶν ἀποφαινομένων τὴν ἔνω-
 σιν αὐτῆς μετὰ τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως Λακεδαιμονίας, διακμα-
 νόντων ἀκύρῳ καὶ ἀνισχύρῳ εἰς τὸ παντελές, ὡς ἀποσπαθείσης ἤδη
 τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως Λακεδαιμονίας ἀνεπιστρόφως καὶ προσ-
 ῥηλωθείσης τῇ ἀγιωτάτῃ ἐπισκοπῇ Ἀμυκλῶν ἀμετακινήτως, ἐπεὶ
 ἀποδέδεικται ἐκ τῶν πραγμάτων σαφῶς, ὡς οὐκ ἔστιν ὅλως συμφέ-
 ρον ἢ ἀναγκαῖον διαμένειν αὐτὴν ἡνωμένην τῇ ἀγιωτάτῃ μητροπόλει
 Λακεδαιμονίας, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἐναντίου ταραχῆς πρόξενον καὶ ἀνυποί-
 στου ζημίας, καὶ παραίτιον πολλῶν ἐνδεχομένων δεινῶν καὶ ἀπευ-
 κταίων. Ὅθεν ὁ μὲν ἱερώτατος μητροπολίτης Λακεδαιμονίας κύρ
 Χρῦσανθος καὶ οἱ μετὰ ταῦτα διάδοχοι αὐτοῦ μηδεμίαν μετοχὴν
 τοῦ λοιποῦ ἢ δεσποτείαν ἢ ὅλως ἐξουσίαν ἔχωσιν ἐν αὐτῇ τῇ πα-
 τριαρχικῇ ἐξουσίᾳ τῆς Τριπολιτζᾶς, ὁ δὲ θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος
 Ἀμυκλῶν κύρ Νικηφόρος, καὶ οἱ μετὰ ταῦτα διαδεζόμενοι τὴν ἐπι-
 σκοπὴν ταύτην, ἔχωσιν ἐπιστατεῖν ἀρχιερατικῶς, διοικεῖν τε καὶ οἰ-
 κονομεῖν ἀξιοπρεπῶς καὶ τὰ τῆς ἐξουσίας ταύτης καὶ ποιμνίζειν τὸ
 ἐν αὐτῇ λογικὸν τοῦ Χριστοῦ πλήρωμα ὁσίως καὶ θεοχρέστως, καὶ πο-
 δηγετεῖν εἰς νομὰς σωτηρίους τῆς εὐαγγελικῆς χάριτος, καὶ κληρι-
 κοὺς ἀποκαθιστᾶν, καὶ σφραγίζειν ἀναγνώστας καὶ ὑποδιακόνους,
 κείρειν μοναχοὺς καὶ μοναζούσας, καὶ χειροτονεῖν διακόνους καὶ πρε-
 σβυτέρους, καὶ πάντα τὰ ἀρχιερατικὰ ἐπιτελεῖν λειτουργήματα, ὡς
 νενόμισται, συνάξειν τε καὶ περιλαμβάνειν πάντα τὰ νενομισμένα
 ἀνέκαθεν ἀρχιερατικὰ εἰσοδήματα καὶ δικαιώματα κύρια καὶ τυχη-
 ρά, καὶ ἐξ αὐτῶν οἰκονομεῖν καὶ ἐκπίπτειν κατ' ἔτος ἐκ τῶν ἐπιχει-

μένων αὐτῇ αὐλικῶν χρεῶν, μετὰ τὴν ἀνελλιπῆ ἀπόδοσιν τῶν ἐτησίων τόκων, καὶ τοῦ διωρισμένου κατὰ τὸ ἀρχαῖον ἔθος ἐξαρχικοῦ ἐτησίου, καὶ οὕτω πιστῶς τε καὶ ἐμφρόνως διατηρεῖν ἀδιάσπαστον τὴν ἑνωσιν ταύτην ὡς ἀμετακίνητον. Ὀφείλουσι δὲ καὶ οἱ ἐν αὐτῇ εὐσεβεῖς, ἱερωμένοι καὶ λαϊκοί, γνωρίζειν τὴν αὐτοῦ θεοφιλίαν πνευματικὸν αὐτῶν προστάτην καὶ ἀρχιερέα, καὶ τοὺς μετὰ ταῦτα διαδόχους αὐτοῦ, πειθαρχεῖν τε καὶ ὑποτάσσεσθαι κατὰ τὸ πρέπον, νόμιμόν τε καὶ δίκαιον, καὶ παρέχειν μετὰ ἐτοιμότητος καὶ εὐγνωμοσύνης πάντα τὰ κανονικὰ ἀρχιερατικὰ εἰσοδήματα καὶ δικαιώματα κύρια τε καὶ τυχηρά, ὡς πάνθ' ὅς' ἄλλα σνήθη καὶ τεταγμένα μέχρι καὶ αὐτοῦ τοῦ λεπτοῦ, ἵνα διὰ τῶν τοιούτων καὶ ἡ αὐτοῦ θεοφιλία δύνηται ἀπόλογεῖσθαι καὶ διδόναι τὰ χρεῖα καὶ αὐτῆς τῆς πατριαρχικῆς ἐξαρχίας τῆς Τριπολιτζῆς. Ταῦτα ἀπεφάνθη ἡδὴ γνώμη κοινῇ καὶ συνοδικῇ διαγνώσει, καὶ ὥριστα κατὰ πρόνοιαν ἐκκλησιαστικὴν ἐπὶ τῷ ἔχειν τὸ ἀραράν (οὕτω) ¹ καὶ τὴν ἰσχὺν ἀπαράτρεπτον καὶ μόνιμον, καὶ ὡς εἰπεῖν αἰώνίαν τὴν ἐμπέδωσιν. Ὅσοι δὲ τῶν χριστιανῶν, εἴτε ἐκ τοῦ ἀρχιερατικοῦ καταλόγου καὶ τοῦ ἱερατικοῦ, εἴτε ἐκ τοῦ πολιτικοῦ συστήματος ἐκάστης τάξεως καὶ βαθμοῦ, ἐπιχειρήσωσιν ἀνατρέχειν τὰ ἐν τῷ παρόντι συνοδικῶς ἐκτεθέντα, καὶ γνώμη κοινῇ ἀποφανθέντα, καὶ ἀνατρέσαι καθ' οἷονδῆτινα τρόπον τὴν ἑνωσιν ταύτην, καὶ ἐπιφέρωσιν ἐπήρειάν τινα ἢ ἐνόχλησιν τῇ αὐτοῦ θεοφιλίᾳ ἢ ζημίαν, καὶ φωραθῶσιν ἐμμέσως ἢ ἀμέσως ἐναντιούμενοι τῇ πατριαρχικῇ ἡμῶν καὶ συνοδικῇ ταύτῃ νομίμῳ καὶ δικαίᾳ ἀποφάσει, οἱ τοιοῦτοι ὅποιοι ἂν ᾧσιν, ὡς κακότροποι, ταραχώδεις τε καὶ φιλεπιζήμιοι, καὶ ἀνατροπεῖς τῶν καλῶν, ἀφωρισμένοι ὑπάρχωσι.... Διὸ ἐγένετο καὶ τὸ παρὸν ἡμέτερον πατριαρχικὸν καὶ συνοδικὸν σιγίλιθδες γράμμα, καταστρωθὲν καὶ τῷ ἱερῷ κώδικι τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, καὶ ἐδόθη τῷ ῥηθέντι θεοφιλεστάτῳ ἐπισκόπῳ Ἀμυκλῶν συναδελφῷ ἡμῶν ἀγαπητῷ κυρ Νικηφόρῳ. Ἐν ἔτει σωτηρίῳ χϞδ' κατὰ μῆνα Ἀπρίλλιον (οὕτω) ἐπινεμῆσεως ζ'.

† Καλλιόπης ἐλέω Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ρώμης καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης. † Ἐφέσου Διονύσιος. † Ἡρακλείας Μελέτιος.

† Κυζίκου Ἰωακείμ. † Νικομηδείας Ἀθανάσιος. † Δέρκων Γρηγόριος.

† Προύσης Ἀνθίμος. † Λαρίσης Ραφαήλ. † Ἀγκύρας Ἰωαννίκιος.

† Παλαιῶν Πατρῶν Πολύκαρπος. † Προιάβου Παρθένιος.

¹ Ἴσως: κῆρος τὸ ἀράγες.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΞΗΓΗΤΙΚΑΙ

Ἐστάλησαν δὲ καὶ αἱ ἀπαιτούμεναι ἐπιστολαί, κατὰ τὴν ἐννοίαν τοῦ ἄνω σιγιλίου, πρὸς τε ἄγιον Λακαδαίμονίαν καὶ τὸν Ἀμυκλῶν καὶ Τριπολιτζᾶς, δηλωτικαί τῆς νομίμου ἐκκλησιαστικῆς διατάξεως καὶ τῆς ἀφικρέτεως τῶν 25 πρυγίων ἀπὸ τῆς ἁγιωτάτης μητροπόλεως, καὶ τῆς τούτων προσθήκης ἐπὶ τῶν χρεῶν τῆς ἐξαρχίας, ὅπως πληροφορηθέντες ἀμφότεροι ὑπακούσωσι τῇ νέᾳ ἐκκλησιαστικῇ διατάξει· καὶ γράμμα πρὸς τοὺς ἐν Τριπολιτζᾷ χριστιανούς, ὅπως γνωρίζωσι τοῦτο προσέτι ἀπεστάλη.

Ὁ δὲ εἰς μητρόπολιν προβιβασμὸς τῶν Ἀμυκλῶν καὶ Τριπολιτζᾶς, καὶ τὸ ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ νέου, τοῦ καὶ πρώτου μητροπολίτου τῆς ἐπαρχίας ταύτης, ὑπόμνημα ἔχει ὧδε·

Πάντα πρὸς οἰκοδομὴν καὶ κατάρτισιν γίνεσθαι ὁ ἀποστολικὸς ἀποφαινόμενος λόγος ἄλλας τε διαφόρους οἰκονομίας περὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν πράγματα καὶ τὰς τῶν ἐπαρχιῶν ἐνίοτε εὐλόγους μεταβολὰς ἀριδῆλως προὔποτίθουσιν· διὸ καὶ ἴδοι τις ἄν, τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς πίνακας μετελθὼν τῶν ἐπαρχιῶν, ἄλλας μὲν ἐπισκοπὰς οὖσας τὸ πρῶτον, τάξιν ἀρχιεπισκοπῶν ὕστερον εἰληφύας, ἄλλας δὲ ἀρχιεπισκοπὰς εἰς μητρόπολιν προαχθείσας, καὶ τὰς μὲν προβιβασθείσας, τὰς δὲ ὑποβιβασθείσας τῇ τοῦ ἁγιωτάτου πατριαρχικοῦ καὶ οἰκουμενικοῦ θρόνου αὐθεντίᾳ, ἥ τοὺς καιροὺς καὶ τὰς παρομαρτούσας τοῖς καιροῖς περιστάσεις καὶ τὰς αἰτίας εὐλογοφανεῖς. Ἐφ' ᾧ καὶ ἤδη τὴν ἁγιωτάτην ἐπισκοπὴν Ἀμυκλῶν, τὴν ὑπὸ τὴν μητρόπολιν Λακαδαίμονίαν διατελοῦσαν, κέκριται καὶ ἀπεφάνθη, διαγνώσει συνοδικῇ καὶ συγκαταθέσει τῶν προὔχόντων τοῦ γένους κοινῇ, εἰς μητρόπολιν τιμηθῆναι, ὡς εὐσεβεῖ κομῶσαν λαῶ θείᾳ χάριτι, καὶ τῇ Τριπολιτζᾷ, τῇ πατριαρχικῇ ἐξαρχίᾳ, ἐκ μακροῦ τοῦ χρόνου συνημμένην, πόλει τὰ νῦν διασήμῳ καὶ προκαθημένῃ τῶν ἄλλων αὐτῆς ἀπασῶν τὰ τε ἄλλα καὶ διὰ τὴν ἐν αὐτῇ ἐκλαμπρὴν ἡγεμονικὴν καθέδραν. Ταύτης γοῦν τῆς εἰς μητρόπολιν ἤδη τιμηθείσης παροικίας διὰ πατριαρχικοῦ καὶ συνοδικοῦ τόμου ὑπὸ τῷ ὀνόματι Τριπολιτζᾶς καὶ Ἀμυκλῶν ἀπροστατεύτου διαμεινάσης, ἅτε δὴ τοῦ ἐν αὐτῇ ἀρχιερατεύοντος κῦρ Νικηφόρου τὸ ζῆν ἐκμετρήσαντος καὶ εἰς τὰς οὐρανίους μονὰς μεταστάντος, ἡμεῖς οἱ ἐνδημοῦντες ἀρχιερεῖς, προτροπῇ καὶ ἀδείᾳ τοῦ παναγιωτάτου καὶ σεβασμιωτάτου ἡμῶν αὐθέντου καὶ δεσπότη τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κῦρ κῦρ

Κυρίλλου, συνελθόντες ἐν τῷ κατὰ τὸν Κουρούτσεσμεν ἱερῷ πατριρχικῷ ναῷ τοῦ τιμίου ἐνδόξου προφήτου Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου, καὶ ψήφους κανονικῶς προβαλλόμενοι εἰς εὐρεσιν καὶ ἐκλογὴν ἀξίου καὶ ἀρμοδίου προσώπου τοῦ ἀναδεχομένου τὴν ἀρχιερατικὴν προστασίαν καὶ ποιμαντορικὴν ῥάβδον τοῦ ἀγιωτάτου... α'. μὲν ἐθέμεθα τὸν ὀσιώτατον ἐν ἱερομονάχοις κῦρ Διονύσιον, προεστώτα χρημαντίσκοντα τῆς εἰς Ὑψωμαθεῖα ἱερᾶς ἐκκλησίας τοῦ ἀγίου Μηνᾶ, β'. τὸν Νικόδημον, καὶ γ'. τὸν Κωνστάντιον, ὧν τὰ ὀνόματα κατεστρώθη ἐν τῷδε τῷ ἱερῷ κώδικι τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας εἰς ἐνδειξιν διηνεκῆ καὶ παράστασιν μόνιμον. Ἐν ἔτει σωτηρίῳ αωιζ' κατὰ μῆνα μαῖον ἐπινεμύσεως ε'.

† Ἐφέσου Διονύσιος, ἔχων καὶ τὴν γνώμην τοῦ πανιερωτάτου ἀγίου Δέρκων κῦρ Γρηγορίου. † Κοζίκου Κωνστάντιος. † Νικαρηδείας Ἀθανάσιος, ἔχων καὶ τὴν γνώμην τοῦ πανιερωτάτου γέροντος καὶ συναδελφοῦ ἀγίου Ἡρακλείας κῦρ Μελετίου. † Χαλκηδόνος Γεράσιμος. † Βερροίας Ζαχαρίας. † Πατρῶν Γερμανός, ἔχων τὰς γνώμας τοῦ τε ἀγίου Νικαίας κῦρ Ἰωαννικίου, τοῦ ἀγίου Προύσης κῦρ Ἰωαννικίου, τοῦ ἀγίου Δράμας κῦρ Παρθενίου καὶ τοῦ ἀγίου Μηθύμνης κῦρ Παναρέτου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ

Α

Ἀπὸ τοῦ 1740 ἔχω ἤδη κατηρτισμένην σειρὰν τῶν ἀρχιεπισκόπων Ρέοντος καὶ Πραστοῦ, ἣν δὲν θεωρῶ ἄσκοπον νὰ παραθῶ ἐνταῦθα πρὸς χρῆσιν τῶν μελλόντων νὰ γράψωσί τι περὶ Πελοποννήσου, ἥ τῆς ἐπαρχίας ταύτης.

Ἀντὶ τοῦ ἀποθανόντος Παρθενίου, ἐκλέγεται ἐν τῷ ναῷ τοῦ περιγραφομένου ὑπ' ἐμοῦ χωρίου ὁ ἱερομόναχος Νεκτάριος (ἰούλιος 1751).

Τῷ 1771 ὁ ὀσιώτατος ἐν ἱερομονάχοις Ἰερεμίας (ἐφ' οὗ ἐξώσθησαν οἱ ἐν Πελοποννήσῳ ἀρχιερεῖς). Τούτου παραιτησαμένου τῷ 1774, ὁ ἱερομόναχος Μεθόδιος (κατὰ ἰούλιον). Εἶτα ἔρχεται ὁ Μακόριος, οὐδόντος οἰκειοθελῶς παραίτησιν κατὰ 1780, ὁ Ἰωσήφ.

Τούτου παραιτησαμένου ἐπίσης τὸν ἰούνιον τοῦ 1784 ἐκλέγεται ὁ ἱερομόναχος Ἰγνάτιος. Εἶτα ἀπανεῖ Ρέοντος καὶ Πραστοῦ Θεόδωρητος, δὲν ἀποθανόντα τῷ 1803 κατ' ἀπρίλιον διαδέχεται ὁ μέγας ἀρχιμανδρίτης Ἰάκωβος. Τούτον ἐκμετρήσκοντα τὸ ζῆν διεδέξατο ὁ πρῶτος μέγας πρωτοσύγκελλος Διονύσιος, περὶ οὗ ἐπὶ τῆς ἐπανα-

στάσεως ζώντος (ἀνάγνωθι σ. 75 τοῦ Β' τόμου Τῶν κατὰ τὸν ἀοιδιον Γρηγόριον Ε'.)

Τὸ κάτωθι τὸ πρῶτον ἤδη δημοσιευόμενον τιγίλλιον, ἀπεκείμενον ἐν τοῖς χειρογράφοις τῆς Ἑθνικῆς βιβλιοθήκης, ἐγένετο ἐπὶ τοῦ πολλοῦ Κυρίλλου τοῦ Λουκάρως, πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, τῷ 7120 ἀπὸ κ. κ. ἤτοι τῷ 1622. Εἶνε δὲ τὸ ἀρχαιότερον καὶ τὸ πρῶτον ἐπὶ τῇ οἰκοδομίᾳ τοῦ μοναστηρίου τοῦ ἁγίου Νικολάου τοῦ Μύρων τῆς Λυκίας. Ἐν αὐτῷ εἶνε συνυπογεγραμμένοι καὶ ὁ πατριάρχης Ἱερουσαλὴμ Θεοφάνης, καὶ ὁ Ἀντιοχείας Κυρίλλος. Τὰ πανομοιότυπα τῶν ὑπογραφῶν τούτων ἔρα ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 2 πίνακι.

ΚΥΡΙΛΛΟΣ ἐλέω Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως
Νέας Ρώμης καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης.

† Ἰδίον ἐστὶ παντὸς κτήτορος καὶ ὠκοδομηκότος οἰκοδομήματα, καὶ μάλιστα εἰ θεῖος καὶ ἱερός ναὸς μετὰ περίε καλλίων, εἴτε θεῖον μοναστήριον τὸ τοιοῦτον ὑπάρχει, μετὰ τὸ οἰκοδομῆσαι καὶ κατορθῶσαι καὶ ὑποκτήσασθαι, τοῦτο τὸ θεῖον ἔργον φροντίσαι ἐμπόνως, ὅπως αὐτὸ τηρηθεῖ καὶ φυλαχθεῖ εἰ δυνατόν ἔσται καὶ διὰ παντός· τὸ γὰρ φυλάττειν τὰ κατορθωθέντα ἀγχθὰ οὐ ῥᾶδιον, ἀλλὰ καὶ τοῦ κτήσασθαι χαλεπώτερόν πως πολλάκις δοκεῖ. Καὶ οὐ μόνον ὅπως φυλαχθεῖ, ἀλλὰ καὶ αὐξηθεῖ εἰς δόξαν Θεοῦ καὶ ψυχικὴν σωτηρίαν τοῦ οἰκοδομήσαντος, καὶ εἰς ἄνεσιν καὶ παραμυθίαν καὶ σωτηρίαν ψυχῆς τῶν προστραχόντων καὶ ἐνασκουμένων ἐν τούτοις. Γίνεται δὲ πάντως ἡ τοιαύτη διατήρησις καὶ διαμονὴ καὶ φύλαξις, ὅταν οἱ τοιοῦτοι θεοὶ ναοὶ καὶ τὰ περὶ αὐτοὺς καλλία προσηλωθῶσιν ὑπὸ τὴν σκέπην καὶ φυλακὴν καὶ συντήρησιν τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, τοῦ εἶναι σταυροπήγια πατριαρχικά, ἀνεπηρέαστα ὑπὸ πάντων, καὶ παντελεύθερα, καὶ ἀδούλωτα, μόνῃ τῇ Μεγάλῃ καὶ καθολικῇ Ἐκκλησίᾳ ὑποκειμένα. Εἰ εἰ τοίνυν καὶ ὁ ὁσιώτατος ἐν ἱερομονάχοις καὶ πνευματικοῖς κὺρ Διονύσιος, ἅτε φύσεως ὢν ἀγαθῆς καὶ πολλῷ περὶ τὰ θεῖα ποιούμενος τὴν φροντίδα, ζήλόν τε ἀναλαβὼν ἄνθεον καὶ διάπυρον ἔρωτα, φιλοτίμῳ χρησάμενος χειρὶ ἀνέγειρεν ἐκ βάθρων καὶ ἐκ θεμελίων μονὴν ἱερὰν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ρέντος, ἐν τῇ τοποθεσίᾳ Σίτζα καλουμένῃ, ἔνδον τοῦ Γουθίου καὶ Λεγιδίου, ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡρ ὁν Νικολάου Μύρων τῆς Λυκίας τοῦ θαυματουργοῦ, πρὸς καταμονὴν μοναζόντων ἀνδρῶν καὶ Θεῷ ἀφιερωμένων, ψυχικῆς σωτηρίας αὐτοῦ ἕνεκα, νκόν τε περιεκείμενον καὶ φιλότιμον κατασκεύασεν καὶ καλλίων οἰκοδομὰς, καὶ ἄλλα

τινὰ ἐργασάμενος πρὸς θεραπείαν καὶ ἀνάπαυσιν τῶν εὐρισκομένων ἐν αὐτῷ ψυχῶν, καὶ ἡξίωσε τινὲν ἵνα καὶ παρὰ τῆς ἡμῶν μετριότητος τύχη σιγίλλιδους γράμματος ἐπὶ τὸ καθιερωθῆναι μὲν ἐπὶ πατριαρχικῷ σταυροπηγίῳ, εὐρίσκεισθαι δὲ καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ἐπὶ τὴν πατριαρχικὴν περιωπὴν ἀκαταδούλωτόν τε καὶ ἀκαταπάτητον ὑπὸ τοῦ κατὰ καιροῦς εὐρισκομένου ἐκεῖσε ἐπισκόπου Ρέοντος, ὡς μηδεμίαν ἔχοντος ἐν αὐτῷ ἄδειαν ἢ ἀνάκρισιν ποιεῖν, ἢ ἀπαιτεῖν ἀπ' αὐτοῦ τὸ τυχόν. Τοῖον τὴν τούτου προσδεξαμένη αἵτησιν ἡ μετριότης ἡμῶν ὡς θεοφιλῇ καὶ καθάπαξ σκοποῦ μετέχουσαν ἀγαθοῦ, τὸ παρὸν σιγίλλιδες γράμματα ἐπιχορηγεῖ τῇ τοιαύτῃ, δι' οὗ δὴ καὶ διορίζεται καὶ ἀποφαίνεται, γνώμη καὶ τῶν δύο μακκριωτάτων πατριαρχῶν, τοῦ τε Ἀντιοχείας κὺρ Κυρίλλου καὶ τοῦ Ἱεροσολύμων Θεοφάνους, καὶ τῶν λοιπῶν ιεροτάτων ἀρχιερέων καὶ ὑπερτίμων, τῶν ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῶν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, ἵνα ἡ τοιαύτη θεία μονὴ τοῦ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν Νικολάου τοῦ θαυματουργοῦ, ἡ ἀρτίως ἀνεγερθεῖσα ἐκ βάθρων αὐτῶν παρὰ τοῦ προειρημένου ὁσιωτάτου ἐν ιερομονάχοις κὺρ Διονυσίου, εὐρίσκηται ὡς ἐπὶ σταυροπηγίῳ πατριαρχικῷ, ὥστε μήτε ἄδειαν ἔχη¹ τὸν κατὰ καιροῦς ἐπίσκοπον Ρέοντος, μήτε ἕτερόν τινα, μήτε ἐξουσίαν ἰδίαν καὶ αὐθεντίαν εἰσέρχεσθαι ἐν αὐτῇ κατὰ τούτου, ιερατικόν τι διαπραξασθαι ἢ ἀπαιτεῖν τὸ σύνολον ἀπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ καθάπαξ εὐρίσκεισθαι τοὺς τοιούτους ἐκκωλυμένους (οὕτω)· ὁφελοντος μόνον τοῦ κατὰ καιροῦς οἰκουμενικοῦ πατριάρχου λαμβάνειν τὸ διατεταγμένον κανονικὸν ἦτοι...², καὶ οἱ ἐκεῖσε εὐρισκόμενοι ιερομόναχοι καὶ μοναχοὶ ὑπάρχωσι ὡς πατριαρχικοί, ἐλεύθεροι, καὶ ἀκαταδούλωτοι, ἔτι τε ἀναπαίτητοι, καὶ ἀνεξέταστοι, καὶ ὅλως ἀνεπηρέαστοι ἀπὸ πάντων, καὶ διάγωσι κοινοδικῶς, μηδὲν ἴδιον ἔχοντες, ἀλλὰ πάντα κοινά, ζῶντες ἐν Χριστῷ εἰρηνικῶς καὶ σκανδάλων ἐκτός, ἔχοντες καὶ γνώμην φιλάδελφον καὶ κατὰ Θεόν, καὶ ὑπόκεινται μόνον τῷ κατὰ καιροῦς οἰκουμενικῷ πατριάρχει, καὶ παρ' αὐτοῦ ἀνακρίνονται καὶ ἐξετάζονται κανονικῶς, μνημονεύοντες τοῦ ὀνόματος τοῦ κατὰ καιροῦς οἰκουμενικοῦ πατριάρχου· τὴν δὲ οἰκονομίαν καὶ διοίκησιν πᾶσαν τῆς τοιαύτης μονῆς ἔχη μόνος ὁ κατὰ καιροῦς ἡγούμενος, ὅστις καὶ ὀφείλει ἐκλέγεσθαι ἐκ μέσου τῆς ἀδελφότητος, καὶ ἀποκαθίστασθαι εἰς τὴν ἡγούμενίαν, μηδενὸς ἐναντιουμένου περὶ τούτου ἢ ἀντιλέγοντος, ἐν ἀργίᾳ καὶ ἀφορισμῷ. Ὅταν δὲ χρεῖα γένηται χειροτο-

¹ Γραπτέον ἔχειν θεβαίως.

² Ἡ μεμβράνη δολίως ἐλαίῳ ἀληλιμμένη.

νίας, ἐχέτωσαν ἄδειαν μετακαλεῖν ὅν ἂν ἐθελήσωσι ἀρχιερέα τὴν χειροτονίαν ἐκτελέσαι, ἄνευ τῆς τοῦ ἱεροῦ συνθρόνου ἐγκαθιδρύσεως, μὴ τολμῶντος τινὸς ἀργεῖν ἢ ἀφορίζειν αὐτούς, πλὴν τῆς ἡμῶν μετριότητος. Ἐπεὶ ἀποφαινόμεθα, μηδεὶς τῶν ἱερέων τοῦ αὐτοῦ χωρίου Πραστείου τολμήσῃ ὅλως ἐμποδίσαι τοὺς βουλομένους ἀφιερώσαι κτήμα, ἢ πρᾶγμα ἐν αὐτῷ τῷ μοναστηρίῳ, ἵνα μὴ ὡς φθονεροὶ ἀργία καὶ ἀφορισμῷ ὑποπέσωσι. Πρὸς τούτοις, ὅσα ἀφιερώθησαν ἐν αὐτῷ τῷ μοναστηρίῳ, ἢ καὶ ἀπὸ τοῦ νῦν ἀφιερωθήσονται παρὰ τε τῶν ἐνασκουμένων ἱερομονάχων καὶ μοναχῶν, ὥσι ἀμεταβόλητα ὡς κανονικὸν καὶ νόμιμον. Ἀλλ' οὐδέ τις ἴσως αὐτῶν ἐξερχόμενος καὶ ἀναχωρήσας βουλόμενος τολμήσῃ ἀποξενῶσαι τι τῶν ἀφιερωθέντων ἐν τῷ μοναστηρίῳ, ἵνα μὴ ὡς ἱερόσυλος ὑπ' ἀφορισμὸν εἴῃ ἄλυτον καὶ αἰώνιον. Ὅθεν καὶ εἰς τὴν περὶ τούτου δήλωσιν καὶ ἀσφάλειαν ἐγένετο καὶ τὸ παρὸν συνοδικὸν σιγιλλιῶδες γράμμα καὶ ἐπεδρόθη τῇ διαληφθείσῃ μονῇ τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Νικολάου Μύρων τῆς Λυκίας τοῦ θαυματουργοῦ, τῇ πατριερχικῇ καὶ σταυροπηγικῇ. Ἐν ἔτει ζολ' μηνὶ ἀπριλίῳ ἰνδικτιῶνος ε' ης.

† Κυρίλλος ἐλέω Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ρώμης καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης. † Κυρίλλος ἐλέω Θεοῦ πατριάρχης τῆς μεγάλης Θεουπόλεως Ἀντιοχείας. † Θεοφάνης ἐλέω Θεοῦ πατριάρχης τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλὴμ. † (Παλαιῶν Πατρῶν;) Θεοφάνης. † Θισσαλονίκης.
† Κυζίκου Παρθένιος. † Ρόδου Ἰγνατίος. † Ραιδεστοῦ Μελχισεδέκ. † Διουλείας καὶ Ταλαντίου. † Ζικείας † Ἀρχιεπίσκοπος.....
† Γρηγόριος. † Πρεσπῶν Ζαχαρίας.

Περὶ τοῦ Θεοφάνους ἔρχ. Δημητράκοπουλον Προσθῆκαι καὶ Διορθ. σ. 67.

Περὶ Κυρίλλου τοῦ Αὐσάκρεως σ. 67 αὐτόθι.

Κεφαλαίοις γράμμασιν ἐπὶ πλῆκτὸς μαρμαρίνης ἐντὸς τοῦ ναοῦ εὑρηται τόδε τὸ ἐπιτύμβιον :

ΕΝ ΕΤΕΙ : ΑΨΕΣ □ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ : Ε
ΤΥΜΒΟΣ ΔΟΜΟΥΤΙ ΚΡΥΠΤΗΕΔΕΜΑΣ ΤΖΑ[νῇ
ΠΑΙΔΟΣ ΦΙΛΑΤΟΥ ΑΝΤΙΟΧΟΙΟ ΓΕ ΜΟΥΡΟΥ[ζη
ΗΔΕ ΜΑΡΙΩΡΗΣ ΧΡΥΣΟΣΚΟΥΛΗΣ ΟΙ[κου
ΠΑΡΘΕΝΙΗΝ Τ ΕΠΙΕΙΜΕΝΟΝ ΑΥΤΑΙΑ ΠΑΙΔΕΙΜΙΣ
ΑΦΝΩ ΑΩΡΟΝ ΤΟΝΔ ΕΞΙΡΗΛΑΘΕ ΚΗΡ ΘΑΝΑΤΟΙΟ
ΝΥΝ ΔΕ ΓΕ ΝΑΙΕΙ ΟΥΡΑΝΟΙΣ ΔΗΠΟΥ ΠΑΣΤΑΙ

Τὰς ἐν τῷ 5 στίχῳ μετὰ τὸ Παρθερίην τ' ἐπιειμένον, οὗ ἀνάλογον τὸ γνωστότατον ὁμηρικόν, λέξεις καὶ γράμματα δὲν ἠδυνήθην νὰ ἐννοήσω, οὐδέ θέλω νὰ προβῶ εἰς εἰκονολογίας.

Περὶ τῆς ἐπισήμου οἰκογενείας τῶν Χρυσοσκουλαίων, ἣτις ἔδωκε καὶ ἀρχιερεῖς Κυζίκου, καὶ λαϊκοὺς ὀφφικιάλους κλ., ἔγραψεν ὁ φίλος κ. Μ. Γεδεών ἐν τῷ περιοδικῷ Κων/πόλεως Κόσμος (τ. Α', φυλλ. 34). Ὅρα Χρυσοσκουλαίων ὀνόματα καὶ παρὰ Σάθα Νεοελλ. Φιλολ. σ. 386, Μεσαιων. Βιβλιοθήκ. τ. Γ', σ. 167, 240, 249. 533. Ράλλης ἀνὴρ εὐσεβὴς καὶ φιλοδίκαιος, κατὰ Μακράτον, παρ' ᾧ ἐκρύβη ὁ πρόην πατριάρχης Καλλίνικος ὁ Δ', ὁ ἀπὸ Προϊλάβου. Ἰωαννάκης ὁ Χρυσοσκουλαῖος, οὗ ἡ θυγάτηρ Σουλτάννα εἶχε σύζυγον Ἀλέξανδρον τὸν περικλεέστατον Μαυροκορδατον. Δημητράσκος, καὶ Ἰωάννης Χρυσόσκουλος, ἐπίσης ἐν σιγιλλίῳ τῆς Μ. Σχολῆς τοῦ 1691 ἐπὶ Καλλινίκου τοῦ Ἀκαρνᾶνος, ὑπογέγραπται Κωνσταντῖνος Χρυσόσκουλος· καὶ ἐν πατριαρχ. κώδιξιν εὗρον Χρυσόσκουλον μέγαν σκευοφύλακα (ἀπὸ τὰ 1640).

Ἔτερα τινὰ ἐπιτύμβια μετὰ δυσκολίας πολλῆς μόλις ἀνέγνων.

εἶπε ταχέω
 στυμβε οτι κατέχεις οστα κ
 ατέχω Ζωῆς
 τῆς σκυζου κη
 δωνιου ναν (;)
 ωψ συνεύνου
 τε τή ηκτο
 δαν της π
 σφια

Ἐνθαδε κεῖται ἡ Πλουχερία φίλη
 σύζυγος Μάνου του Τζανιμεί
 λου ισπαθαρίου αψξς'. δεκεμβρί :

Σημ. Παρατηρητέος ὁ ἀναγραμματισμὸς τοῦ Πουλχερία.

ΠΡΟΣΘΗΚΑΙ

Ἦσαν ἤδη τὰ ἐν σελ. 7—13 περὶ τῆς Μάρθας καὶ τοῦ Μιχαήλ Γλαβᾶ δεδημοσιευμένα, ὅτε παρετήρησα ὅτι ὁ ἀρχὼν Μ. Λαγοθέτης κ. Ἀριστάρχης ἐν τῷ ἀρχαιολογικῷ παραρτήματι τοῦ περιοδικοῦ τοῦ ἐν Κων/πόλει Ἑλλ. Φ. Συλλόγου ποιεῖται ὁμοίως λόγον καὶ περὶ τοῦ Γλαβᾶ (σ. 36), ἀλλ' ὑπὸ ἑτέραν ὄψιν ἐξετάζων τὰ περὶ τῆς κτίσεως τῆς μονῆς τῆς Παμμακαρίστου (Πασπάτη Βυζ. Μελ. σ. 299).

Ἐν σελ. 10 προσθετέον ὅτι ὁ Γλαβᾶς οὐχὶ μόνον φιλάρετος ἀλλὰ καὶ φιλομόναχος ιστορεῖται (Παχυμ. τ. Β', σ. 183).

Εἰς τὰ ἀπὸ σελ. 55 περὶ τῆς μουρουζικῆς οἰκογενείας προσθετέον ὅτι ὁ Langlois, οὗ τὸ σύγγραμμα οὐχὶ ἀπαξ ἐμνημόνευσα, ἀναφέρει περὶ τῶν ταῖς μοναῖς τοῦ Ἁθῶ ἐπιτεχορηγημένων ὑπὸ τῆς οἰκογενείας ταύτης διαφόρων χρυσοβούλλων.

Ἡ ἐν σελ. 37 μνημονευομένη, πρὸς τοὺς ἀπανταχοῦ συνοδικοὺς ἐγκύκλιος ὑπὲρ βοήθειᾶν πρὸς ἀνοικοδόμησιν τοῦ πυρποληθέντος ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως, εὑρηται νεωστὶ ἐν τοῖς ἀρχείοις τοῦ Παναγίου Τάφου, ὡς ἀνακοινοῦται μοι ὁ φίλος κ. Παπαδόπουλος Κεραμεύς, εἰς φύλλον μέγα ἐν ἐν διστήλῳ, ἐντυπος, ἄνευ χρονολογίας. Ἡ δ' αὕτη εὑρηται καὶ ἐντυπος εἰς γλῶσσαν τουρκικὴν εἰς φύλλον ἐν μέγα διστήλῳ, ἀλλ' ἄνευ χρονολογίας.

Ἐπίσης ἐγκύκλιος συνοδικὴ περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως πρὸς τοὺς κατοίκους Κωνσταντινουπόλεως ἁγῇ, ἐντυπος εἰς μέγα φύλλον καὶ ἐν μορροστήλῳ.

Ἡυτύχησα ἐπὶ τέλους νὰ εὑρῶ ἐν τῇ σοφῇ Γερμανίᾳ ἀντίτυπον σπανίου γερμανικοῦ βιβλίου, ὃπερ ἐπιγραφόμενον «Στεφάνου Γερλαχίου τοῦ Πρεσβυτέρου Tage-Buch» ἐξεδόθη τῷ 1674 εἰς 4ον ἐν Φραγκφούρτῃ ὑπὸ τοῦ ἐκγόνου αὐτοῦ Σαμουήλ τοῦ Γερλαχίου. Ἐν τῇ ἀξιολόγῳ ταύτῃ βίβλῳ ἐν 552 σελίδι τεθησαυρισμέναι εἰσὶ πλείσται ἐνδιαφέρουσαι εἰδήσεις τοῦ ἐν Ἀνατολῇ καὶ ἰδίᾳ ἐν Κων/πόλει ἐπὶ ἐξαιτίαν σχεδὸν διατρίψαντος Στεφάνου τοῦ Γερλαχίου (1573—1578). Στέφανος ὁ Γερλάχιος εἶνε γνωστὸς τοῖς ὅπωςδῆποτε τρέβωσι τῆς νεωτέρας ἱστορίας. Ἦτο ἱεροκῆρυξ ἀκολουθήσας τῷ πρεσβευτῇ τῆς ρωμανικῆς αὐλῆς Δαβὶδ φὸν Ungnad εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῶν Ὁσμανιδῶν πόλιν. Ἐν ταύτῃ ἀνεστράφη ταῖς τότε λογίαις τοῦ πολυτλήμονος ἡμῶν Γένους, ἀρχιερεῦσι καὶ πατριάρχαις, μεθ' ὧν πολλάκις καὶ περὶ σπουδαίων ζητημάτων συνεζήτησεν, ὡς δύναται ὁ βουλόμενος νὰ παρατηρήσῃ ἐν τῇ εἰρημένῃ βίβλῳ. Ἐχρημάτισε, μετὰ τὴν εἰς Βυρτεμβέργην ἐπάνοδον αὐτοῦ, καθηγητῆς τῆς Θεολογίας ἐν τῷ τῆς Τυβίγγης περιλαεῖ πανεπιστημίῳ, ἐν ᾧ τοσοῦτοι φιλελληνικώτατοι καθηγηταὶ ἐδίδασκον. Ὁ ἐν Βενετίᾳ ἡμέτερος ἀρχιεπίσκοπος Φιλαδελφείας Γαβριήλ ἐπιστέλλων τῷ σοφωτάτῳ καὶ λογιωτάτῳ Μαρτίνῳ τῷ Κρουσίῳ τῇ ζ' ἀνθεστηριῶνος τοῦ αἰφ' λέγει: «προσε-
»ρήσθωσάν μοι πάντες οἱ αὐτόθι (ἐν Τυβίγγῃ) φιλέλληνες, ἐξόχως
»δὲ ὁ σοφὸς τε καὶ κλεινὸς Στέφανος ὁ Γερλάχιος» (Turco-graec. σ. 522. Ὁρα καὶ ἀπάντησιν τοῦ Κρουσίου αὐτόθι σ. 524 κ. ἀλλ.).

Ὁ τοῦ ἁγίου Δημητρίου ναός, εὐρίσκω ἐν τῇ 99 σελ. τοῦ ἀνωτέρω συγγράμματος, ἕνεκα τοῦ φερωνύμου ἁγιάσματος ἰδίας ἀπήλαυσε παρὰ τοῖς χριστιανοῖς προσκυνήσεως. Ἐνεκα τούτου, λέγει Στέφανος ὁ Γερλάχιος, μέγα πλῆθος προσκυνητῶν κατ' ἔτος συρρέει αὐτόσε. Ὁ Ρουστὰν πασσᾶς¹ ἐκδεδηλωμένος τῶν χριστιανῶν ἐχθρὸς διέταξε τὴν καταστροφὴν τοῦ ναοῦ· ἀλλὰ κατὰ τὰ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων (Griechen) λεγόμενα, ἐπάγεται ὁ ἐπισκεψάμενος τὸ χωρίον Γερλάχιος, ὁ πασσᾶς ἀσθενήσας ἀμέσως ἀπέθανε. Μέχρι τῆς σήμερον κατὰ τὴν ἐορτὴν τοῦ ἁγίου πλείστοι ὅσοι προσέρχονται εἰς τὸν ναὸν καὶ τὸ ἁγίασμα, οὐ τὸ ὕδωρ πίνουν διὰ τὸν πυρετόν. Ἐνεκα τούτου βλέπει τις ὅτι καὶ γυναῖκες τῶν πασσᾶδων αὐταὶ αὐταὶ προσέρχονται συνεχῶς καὶ πίνουν ἐξ αὐτοῦ. Ὁ Γερλάχιος ἀναφέρων ταῦτα προστίθῃσιν ὅτι ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τῆς εἰς τὸ χωρίον ἐπισκέψεως αὐτοῦ (22 ἰουν. 1575) ὁ υἱὸς τοῦ Πικλῆ πασσᾶ² ἐπεσκέψατο τὸ ὑπὸ πλινθόκτιστον, θόλον ὑπὸ τὴν γῆν διηκον ἁγίασμα καὶ ἔδωρήσατο τῷ ἱερεὶ τὰ ληρὰ τινὰ. Λέγει προσέτι, ὅτι ὑπῆρχεν ὀπισθεν τοῦ ναοῦ μικρὸς οἰκίσκος μονώροφος, ἐν ᾧ κατῴκει ὁ ἱερεὺς, ὅτι ἐν τῷ ναῷ εὗρε τὰς εἰκόνας τοῦ Χριστοῦ, τῆς Θεοτόκου καὶ τοῦ ἁγίου Δημητρίου, ἐφ' ὧν ἐκρέμαντο διάφορα ἀφιερώματα ἐξ ἀργύρου χειρῶν

¹ Γραπτέον νομίζω Ρουστέμ-πασσᾶς, ὅστις ἐβεζίρηνσε τῷ 1541—53, καὶ αὐθις τῷ 1555 ἕως τῆς τελευτῆς αὐτοῦ τῷ 1561 (Σ. Βυζαντ. Κωνσταντινούπ. τόμ. Β', σ. 414).

² Ὁ Πικλῆ (ὁ καὶ Κιλίτε-Ἀλῆ) πασσᾶς ὑπῆρξεν εἰς τῶν ἐπιστημοτέρων ἀρχιναυάρχων τοῦ ὀθωμανικοῦ κράτους. Οὗτος διαπλέων ἐν ἔτει 1550 τὸν ἐπταστάδιον τῆς Σάμου περθμόν, καὶ ἀναμαθὼν παρὰ τοῦ πρωράτου τῆς ναυαρχίδος Νικολάου Σαρακῆνη, διακεκριμένου ναυτικοῦ τῆς Πάτρας, ὅτι ἡ Σάμος ἦτο ἤδη ἐξφκισμένη ἀπὸ τῶν χρόνων τῶν τελευταίων Παλαιολόγων, πῶν κατοίκων αὐτῆς εἰς Χίον μετακισθέντων, ἐνήργησε τὸν ἐκ νέου συνοικισμόν αὐτῆς, ἀναθεὶς τὴν περὶ τούτου φροντίδα εἰς αὐτὸν τοῦτον τὸν Ν. Σαρακῆνην. Οὗτος δὲ διαφόρους τόπους περιελθὼν συνήγαγε τοὺς νέους ἀποίκους καὶ ἐγκλιτέστησεν αὐτοὺς εἰς τὴν νῆσον, αἵτινες καὶ μέχρι σήμερον διακρίνονται ἀπ' ἀλλήλων ἐκ τῶν ὀνομάτων τῶν κωμῶν αὐτῶν. Εἰς ἀνταμοιβὴν δὲ τῶν πρὸς συνοικισμόν τῆς νήσου ὑπηρεσιῶν τοῦ εἰρημένου Ν. Σαρακῆνη, ἐδωρήσατο αὐτῷ ἡ σουλτανικὴ κυβέρνησις πάσας τὰς ἐντεῦθεν τοῦ ποταμοῦ Ἰμβράσου πρὸς μεσημβρίαν ἐκτεινομένας πεδινὰς καὶ ὄρεινὰς γαίας, αἵτινες ἐκ διαθήκης αὐτοῦ περιῆλθον εἰς τὴν κυριότητα τῆς ἐν Πάτραις ἱερᾶς καὶ βασιλικῆς μονῆς τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου. Σώζεται δ' ἐπὶ μικρὸν ἄπωθεν τοῦ Ἡραίου (τανῦν Κολώνας) καὶ ὁ ἄχυρὸς πύργος, ὃν ὁ Σαρακῆνης αὐτίθι ἀνέγειρεν ἑκτοτε.

Τὴν ἀνωτέρω σημείωσιν παρέσχε μοι καλοκάγαθως ὁ σέβαστός μοι κ. Ἰ. Σαχ^{ος} κελίων.

καὶ ποδῶν ἀνθρώπων, ὅτι δὲ ὁ μοναχὸς εἶχεν εἰς τὴν χρῆσιν αὐτοῦ τὴν Λειτουργίαν τοῦ ἁγίου Βασιλείου, τὸ Ψαλτήριον, τὸ Ὁρολόγιον καὶ ἄλλα βιβλία, ἀτινα ἔχουσιν οἱ χριστιανοὶ εἰς τὰς ἐκουτῶν ἐκκλησίας.

Ἄς προσθέσω ἐνταῦθα ὅτι ὁ Γεολάχιος ὀνομάζει τὸ Ὁρτάκιον (χωρίον ἁγίου Φωκᾶ) Juden Dorf = χωρίον τῶν Ἰουδαίων.

B. A. Μυστακίδης.

ΕΠΙΤΥΜΒΙΟΝ

ΕΙΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΟΝ ΒΟΥΛΓΑΡΟΚΤΟΝΟΝ

Ἐν χειρογράφῳ τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν βιβλιοθήκης ἀνήκοντι ἄλλοτε τῇ κατὰ τὴν Θεσσαλίαν εὐαγεῖ μονῇ τῶν Μεγάλων Πυλῶν, τῇ ἐπ' ὀνόματι μὲν τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ τιμωμένη, ἐπικεκλημένη δὲ Τοῦ Δουσίκου, εὑρηται τὸ κατωτέρω δημοσιευόμενον Ἐπιτύμβιον. Τὸ χειρόγραφον σχήματος ὡς ὀγδόου μικροῦ καὶ ἐκ φύλλων 492 συγκείμενον φαίνεται γεγραμμένον κατ' ἀρχομένην τὴν ΙΓ' ἑκατονταετηρίδα, καὶ περιέχει συλλογὴν τῶν ἐκκλησιαστικῶν Ἀκολουθιῶν κτλ. τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ, ὡς καὶ τὸ τοῦ ἁγίου Σάββα Τοπικόν. Ἐν δὲ τῷ 30ῳ φύλλῳ αὐτοῦ εὑρηται τὸ Ἐπιτύμβιον, περὶ οὗ ὁ λόγος, οὕτως ἐπιγραφόμενον: Στίχοι ἐπιτύμβιοι εἰς βασιλέα. Τούτων δ' ἐν τέλει προσέθηκεν ὁ ἀντιγραφεὺς καὶ τὸ ἐν τῇ αὐτοκρατορικῇ χρυσῇ σφραγίδι, τῇ συνήθως ἐν τοῖς βασιλικοῖς θεσπίσμασι προσαρτωμένη (ἐξ οὗ καὶ χρυσόβουλλα ἐπεκλήθησαν ταῦτα) ἐμφερόμενον δίστιχον, ὅπερ ὡς ἴδιον παρὰ τὸν συνήθη ἔχον τύπον, ἐστὶν ὧντως περίεργον.

Τοῦ ἐπιτυμβίου τούτου δέκα μόνον στίχους, πολλὰς ἔχοντας τὰς διαφορὰς, ἐξέδωκεν, οὐκ οἶδ' ὅπόθεν λαβὼν, ὁ τῆς Κωνσταντινουπόλεως συγγραφεὺς Σ. Δ. Βυζάντιος¹. Ἀλλὰ τὸ ἐν τῷ ὑπ' ὄψιν ἡμῶν χειρογράφῳ σύγκειται ἐκ στίχων δέκα καὶ ὀκτώ. Τὰς δὲ διαφορὰς τῶν ἐκδεδομένων ὑποδεικνύω ἐν τῇ πέζῃ, τῷ στοιχείῳ Β παρασημαίνων.

Ἐτελεύτησε δὲ ὁ Βασίλειος τῇ 15 Δεκεμβρίου τοῦ 1026 ἔτους, καθ' ἃ Κεδρηνὸς ἱστορεῖ², «ζήσας μὲν ἔτη 70, καὶ τὰ πάντα βασι-

¹ Τόμ. Α', σελ. 361.

² Σύνοψ. Ἱστορ. σελ. 480. Paris.